„ПРАВДА БУРЯТИИ“ ГАЗЕТЫН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана

УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

(11730) | 1968 оной июниин 7, пятница | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Правда Бурятии“ гэжэ республиканска газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

...адай АССР-эй ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ үрэ ехэ- ...ажаллаһанайнь, ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые ...гэдэ тэдэниие элсүүлһэнэйнь түлөө, түрүүшын номерой гараһаар ... болоһонтойнь дашарамдуулан „Правда Бурятии“ гэжэ республи- ...газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Кремль. 1968 оной июниин 6.

ПРАВДА БУРЯТИИ ГАЗЕТЭДЭ

...идо большевик газетын тү...ой гараһаар табин жэлэй ойтой, ...ии» газетын Ажалай Улаан Ту...агнагдаһантай дашарамдуулан, ...ии» газетын редакциин коллек...ришэн ба хүдөө бэшэгшэдые, ...ые КПСС-эй Буряадай обком. ...Р-эй Верховно Соведэй Прези...үүдэй Совет халуунаар амар...рхэнһөө мэндэшэлнэ.

...йгуулалтын түлөө, шэнэ ажа... тэмсэхые ажалшадые халуу... хандалганууд Буряад оромдо ...рда тээ буряад большевигүүд...байгуулһан большевистскэ газе...үдтэ толилогдодог байгаа. Тэрэ ... табин жэлэй турша соо газетэ ...дист, агитатор ба эмхидхэл...рэтэй солотойгоор дүүргэдэг ...рщье, мүн областной партийна ...эн сэхэ, дайшалхы туһалаг... харин интервентнүүдтэй зэб...эгдэжэ байһан үедэ, Совет за...арадай ажахые хүгжөөхын тү...лөө тэмсэлэй жэлнүүдтэ, социалис байгуулалтын бүхы шатануудта «Правда Бурятии» газетэ Коммунис партиин политикые үргэн олон ажалшадта эсэшэ сусашагүйгөөр тайлбарилдаг. партиин табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй зохёон байгуулхы хүсэлэл оролдолгые элсүүлэн эмхидхэдэг байгаа.

Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха үедэ газетын дүүргэдэг үүргэ бүри дээшэлээ. Олон түмэн хүдэлмэришэн ба хүдөө корреспондентнүүдтэ, үргэн олон эдэбхитэй авторнуудта түшэглэн, газетэ шэнэ, түрүү юумэнүүдые шадамараар тайлбарилдаг, дутуу дунданuудые зоримгойгоор элиршэлдэг, тэдэниие зайсуулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэдэг, ажахын болон культурна байгуулалтын шухала болоһон асуудалнуудые табидаг байгаа бшуу. Коммунис абари заншалай темэнүүдээр үргэнөөр бэшэжэ, марксистско-ленинскэ һургаалые тайлбарилжа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэнь областной партийна организацида газетэ эдэбхитэйгээр туһална.

Совет хэблэлэй ленинскэ гол ёһонуудта үнэн шүтэнги, большевик шууд сэхэ, дутуу дунданuудтай эбсэшэгүй, Коммунис партиин хэрэгтэ хизаарлашагүй шударгыгаар хандадаг дээрэһээ газетэ үргэн олон уншагшадай—хүдэлмэришэдэй, колхозникуудай, интеллигенциин дунда мэдэрэгдэхэ ёһоороол мэдэрэгдэһэн, нэрэ хүндэтэй болоһон байна.

Партиин областной комитет, республикын Верховно Соведэй Президиум, Министрнүүдэй Совет хадаа һайн һайхан ажалдаа шэнэ ехэнүүд амжалта туйлахыень «Правда Бурятии» редакциин коллективтэ, тэрэнэй эдэбхитэй авторнуудта хүсэнэ, «Правда Бурятии» газетэ саашадаа ёһотойл большевик партиин шэнжэтэй байха, партиие тойруулан үргэн олон ажалшадые бүри ехэ оролдосотойгоор ба шадамараар, нягтаар жагсаха, коммунис байгуулалтада шэнэ амжалта туйлахын түлөө, табан жэлэй даалгабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, гайхамшагта үдэрые—В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойе эрхимээр угтахын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие эмхидхэн бодхохо гэжэ найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

КПСС-эй
...РЯАДАЙ ОБКОМ

БурАССР-эй ВЕРХОВНО
СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ

БурАССР-эй
МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

...адай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...адай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар республикын хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха тухай

...н жэлэй туршада ...ниһэнэйнь түлөө, ...ии» газетын 50 жэ...рамдуулан, Буряа...Верховно Соведэй ...Хүндэлэлэй грамо-...

...рдан Алексеевичые ...аймагай «Комму...газетын редактор.

...н Андреевичые — ...типографиин дирек-...

...тантин Касьянови-...Монгольская правда» ...иин харюусалгата ...ан.

...дор Вахрүновичые ...«Бурят-Монгольская ...редакторай орлог-...

...жап Бадмаевичые ...и» газетын редак-...

...й Семен Васильеви-...нска типографиин

Громова Августа Ивановнае — Хяагтын аймагай «Ленинэй туг» газетын редактор.

Губанова Ольга Николаевнае — республиканска типографиин линотипистка.

Гылыков Бато Аюшеевичые — «Буряад үнэн» газетын редакциин хүдөө ажахын таһагые даагша.

Дамбаев Даши Дамбаевичые — «Правда Бурятии» газетын редакциин уран зурааша-ретушер.

Дашиева Ульяна Дашиевнае — «Правда Бурятии» газетын редакциин телетайпистка.

Дугаров Цыбан-Доржи Найдановичые—«Буряад үнэн» газетын редакциин совет байгуулалтын болон ажаһуудалай таһагые даагша.

Дунаев Семен Дмитриевичые — пенсионер, Бурят-Монгольская правда»» газетын редакциин харюусалгата секретарь байһан.

Заславский Борис Ефремовичые —Госполитиздадай редактор, «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Зыбин Владимир Львовичые — пенсионер, «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Игумнова Александра Михайловнае—«Правда Бурятии» газетын редакциин тусхай корреспондент.

Игумнов Юрий Петровичые — «Правда Бурятии» газетын редакциин культурын болон һургуулиин таһагые даагша.

Искра Иван Алексеевичые — пенсионер, «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Кисарина Ирина Алексеевнае— «Правда Бурятии» газетын редакциин ахалагша корректор.

Креславский Григорий Александровичые—пенсионер, «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Куклин Иннокентий Ильичые— «Правда Бурятии» газетын рабкор.

Левский Николай Евгеньевичые —газетын хэблэлэй директор.

Мелентьев Петр Яковлевичые— «Правда Бурятии» газетын редакциин жолоошон.

Неретина Любовь Илларионовнае—«Правда Бурятии» газетын редакциин информациин таһагые даагша.

Оршанский Яков Давыдовичые —«Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Прохоров Александр Ивановичые—Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Хэблэлэй талаар управлениин начальнигай орлогшо.

Сабжаев Галсан Цыреновичые— Сэлэнгын аймагай «Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор.

Скориков Борис Романовичые— «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Соломенный Михаил Савельевичые—пенсионер, «Правда Бурятии» газетын редакциин ниитын таһагай гэшүүн.

Сорокин Федор Федоровичые— «Буряад үнэн» газетын редакциин фотокорреспондент.

Сосновская Эльвира Ивановнае —«Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо.

Сперанский Николай Николаевичые—мяханай комбинадай главна экономист, «Правда Бурятии» газетын штатнабэшэ корреспондент.

Стегачев Иван Мартыновичые— «Бурят-Монгольская правда» газетын редактор байһан.

Степанов Евгений Петровичые— Радио-дамжуулга, телевидениин комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, «Бурят-Монгольская правда» газетын редакторай орлогшо байһан.

Степанов Михаил Николаевичые—уран зохёолшо, «Бурят-Монгольская правда» газетын редакциин харюусалгата секретарь байһан.

Субботин Григорий Григорьевичые—«Правда Бурятии» газетын тусхай корреспондент.

Таежный-Глазунов Сергей Иннокентьевичые—пенсионер, «Правда Бурятии» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ байһан.

Хазагаев Иван Алексеевичые— Буряадай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо, «Бурят-Монгольская правда» газетын таһагые даагша байһан.

Хлыстов Федор Фирсовичые — «Бурят-Монгольская правда» газетын редакторай орлогшо байһан.

Цибудеев Циден Цибудеевичые —«Буряад үнэн» газетын редактор.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1968 оной июниин 6.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...ай АССР-эй соёл культурын габьяата ...гшын хүндэтэ нэрэ зэргые республикын ...эй хүдэлмэрилэгшэдтэ олгохо тухай

...эй хэрэгтэ габьяа-... түлөө, «Правда ...ын 50 жэлэй ойтой ..., Буряадай АССР-...рын Габьяата хү-...хүндэтэ нэрэ зэргэ

...ентина Матвеевна-...рятии» газетын ре-дакциин промышленностиин болон барилгын таһагые даагшада.

Алешина Вера Устиновнада — «Правда Бурятии» газетын редакциин партийна ажабайдалай таһагые даагшада.

Сергеев Виктор Александровичта—«Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшодо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь К. МАСЛОВ.

...оведүүдэй байшан.
...юниин 6.

ДОМОГ ТҮГЭЛДЭР ТАБИН ЖЭЛ

Үндэр сэгнэлтэ

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ «ПРАВДА БУРЯТИИ» газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаһан тухай Совет Социалис Республикануудай-Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Указ мүнөөдэр толилогдобо.

«Правда Бурятии» засаг түрын иимэ дээдэ зэргын шагнал хайрада хүртэбэ. «Буряадай АССР-эй ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар онсо аша габьяатай хүдэлмэри ябуулһанай, тэдэниие ажахы ба соёл культура байгуулгын зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлһэнэй түлөө, түрүүшын номерой гараһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан...» энэ шагнал олгогдобо гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Указ дотор хэлэгдэнэ.

50 жэл—гүнзэгы удхатай һайндэр, түүхээр баян үе саг гээшэ. Энэ үедэ «Правда Бурятии» газетэ ехэл һайн һайхан үйлэ хэрэг бүтээгээл даа, Газетые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаһан ушар хадаа тэрэнэй аша габьяае Коммунис партиин, Совет правительствын үндэрөөр сэгнэжэ байһанайнь бодото гэршэ болоно ха юм.

«Правда Бурятии» хуудаһан бүхэн манай хизаарай ажалшадай Соведүүдэй засагай түлөө тэмсэһэн тэмсэлэй үльгэр домог, республикые социалис ёһоор шэнэдхэн хубилгахын түлөө хүдэлмэришэдэй, таряашадай, ажалша интеллигенциин харуулһан баатарлиг үйлэ хэрэгэй түүхэ гээшэл даа. Граждан дайнай үедэ хэблэгдэһэн газетын шарлашаһан хуудаһанууд гал дүлэтэ хорёод онуудай дурасхаалта үеые һанаанда оруулна, али зэргын шанга тэмсэл хэжэ, сагаантан болон харнин интервенциие даран илаһые харуулна. Газетын хуудаһанууд хадаа домог сууда ороһон баатарнууд — партизанууд болон залуу Улаан Армиин сэрэгшэдэй дайшалхы намтар болон дахинаа мүндэлнэ.

Социалис байгуулалтын үедэ хэблэгдэһэн газетын дэбтэрые эгээл үнэтэй, тон һонирхолтой һудар шэнгеэр иран харанабди. Тэрэ үеын Буряад орон томо гэгшын барилгын талмай шэнгеэр манай бодолдо үзэгдэнэ. Теэд хүн амитанай хүлөө табяагүй гүн тайга руу совет хүнүүд дабшажа, тэндэхи барагдашагүй баялигые совет арадай аша туһада ашаглаха арга нээгээ ха юм. Ажалша таряашад хэтын гээ нойрһоо сэлмэн һэргэнэ. Хүдөө нютагуудта ушарһан ангиин хурса тэмсэлэй сууряан газетын хуудаһануудһаа соностоно, хамтын ажал түрүүлэн байгуулагшадай хубисхалша дуунуудай аялга зэдэлнэ, мэлмэрэн байгаа тала дайдаар трактор, комбайнуудай хүнхинөөн дуулдана.

Гушаад онуудта гараһан газетэнүүд тэрэ үеын хүнүүдэй шэнэ хүсэлэл, эрдэм гэгээрэлэй, соёл культурын түлөө эрмэлзэл тухай хөөрэнэ. Соёлой революциин халуун амисхаал соробхилходол, үзэг бэшэггүйе усадхаха түрүүшын һургуулинуудай, уншалгын байшангуудай, клубуудай гэрэл ялархадал гэнэ.

Өөрынгөө үе сагай домогшон байха гээшэ журналистын үндэр үүргэ болоно бшуу. Түрэл Буряад оронойнгоо домог табин жэлэй туршада хэдэн үеын журналистнууд байгуулаа. Тэдэнэй ажал мүнөө үндэрөөр сэгнэгдээд байна ха юм.

Энэ ехэ шагнал хайра хадаа газетые, тэрэнэй коллективэй хүдэлмэрилэгшэдые, олон мянган эдэбхитэдые ехэл юумэндэ уялгална гээшэ. Энэ үндэр шагналай харюуда бидэнэр газетын эмхидхэхы үүргые улам үргэхэ, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гүнзэгыгөөр нүлөөлхэ, ниитэ уншагшадтай холбоогоо саашадань улам үргэдхэхэ, бүри бэхижүүлхэ уялгатай болонобди.

хүдэлмэриин, сухаришагүй эрмэлзэлэй ашаар 1918 оной июниин 7-до Дээдэ-Үдэ хотодо (Улаан-Үдэ) «Вестник Советов Прибайкалья» гэжэ газетын түрүүшын номер гараһан юм. Энэ газетэ болбол Прибайкалиин хүдэлмэришэд, солдадууд, хасагууд болон таряашадай депутадуудай Соведэй орган байһан шуу. Бага хэмжээнэй аад, дүрбэн нюуртай неделидээ гурба удаа тус газетэ хэблэгдэдэг һэн.

«Холо захын, бүтүү бүглүү газарнуудта ажаһуудаг бүхы хүнүүд хадаа ажабайдалһаа үндэһэлэн үдэр бүри гарадаг элдэб асуудалнуудые шиидхэхэнь, тэдээндэ тэндэһээ түргэн харюу үгэхэнь бэрхэтэй байһыень һайн мэдэдэг,—гэжэ «Вестник Советов Прибайкалья» гэһэн газетэ номернуудайнгаа нэгэн соо бэшэһэн байна.—Хэблэмэл үгөөр дамжуулан, олониитэ зондо һонинииe мэдүүлхэ эгээл зүб зам гэхэдэ, газетэ болоно...» Саашань тус газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Өөрынь газетэ хүдэлмэришэд ба таряашадта хилээмэн, наранай гэрэл, агаар шэнги шухала хэрэгтэй болоно».

Буряадтахи түрүүшын энэ совет газетэ тиимэ үни байгаагүй. 1918 оной августын 18-да 13-дахи номероо гаргаад лэ болиһон юм. Теэд богонихон үе соо хэблэгдэбэшье, «Вестник» арадай дунда хүндэтэй, ойлгосотой зүйл боложо шадаа һэн. Сагаантантай, харин интервенцитэй эрид тэмсэхые уряалһан тэрэнэй хандалга хүдэлмэришэдэй, ажалша таряашадай зүгһөө халуунаар дэмжэгдэдэг байгаа. Забайкальска болон Прибайкальска фронтнууд дээрэхи байдал тухай, Совет засагай зохёон байгуулхы түрүүшын хэмжээ ябуулганууд тухай «Вестник» уншагшадтаа мэдээсэжэ байдаг һэн.

Сагаан гвардеецүүдэй эзэмдэжэ байһан үдэр, һарануудай үедэ Забайкалиин большевигүүд өөрынгөө газетые дахин бии болгохо гэжэ нэгэнтэ бэшэ оролдоо. Тиигэбэшье имагтал сагаантаниие, харин сэрэгые намнаһан лэ хойноо хожомшог совет газетээ таһалгаряагүй гаргаха аргатай болоо һэн.

1920 оной мартын 2-то партизануудай отрядууд, Улаан Армиин частьнууд Дээдэ-Үдые сагаантанһаа, япон булимтарагшадһаа сүлөөлһэн. Тиигэжэ засаг түрэ дахинаа, хэтын хэтэдэ ажалша арадай гарта абтаба. РКП(б)-гэй Дээдэ-Үдын комитет нэн түрүүлэн өөрынгөө газетэ бии болгохо хэмжээ абаһан юм. РКП(б)-гэй Дээдэ-Үдын комитедэй орган болгогдон, «Рабочий и крестьянин Прибайкалья» гэжэ газетэ байгуулагдаба. Тус газетэ мартын 12-һоо гаража эхилээ. Удаань энэ газетын Дальбюрогой Центральна Комитедэй ба РКП(б)-гэй Дээдэ-Үдын комитедэй орган болон хубилхадань РКП(б)-гэй Прибайкалиин губком Дээдэ-Үдэдэ «Красное Прибайкалье» гэжэ өөрынгөө газетэ хэблэжэ эхилбэ.

«Красное Прибайкалье» 1920 оной декабриин 1-һээ гаража захалаа. Нэгэ хэдэн саг болоһон хойно энэ газетын үндэһэ һуури дээрэ «Прибайкальская правда» газетэ байгуулагдаа. Энэ болбол РКП(б)-гэй Прибайкалиин обкомой орган болоһон. Тус газетэ 1921 оной октябриин 12-һоо 1923 оной сентябриин 2 болотор хэблэгдэжэ байгаа.

(Түгэсхэлынь гурбадахи хуудаһанда).

„Өөрынь газетэ... хилээмэн, наранай гэрэл, агаар шэнги хэрэгтэйл“

«Шал худал хуурмаг, убайгүйгөөр хардадаг гүрдэдэг хэблэлые хайра гамгүйгөөр буруушаан болюулхын хажуугаар, политическэ талаар хэтэрхэй нялуун, хүнэй сэдьхэл алгасуулма, яяр өөдэгүй зүйлнүүдээр олониитые һонирхуулдаг бэшэ, мунхаруулдаг бэшэ, харин экономикын үдэр бүриин асуудалнуудые олониитын үзэмжэдэ табидаг, тэдэниие һайса шэнжэлэн ойлгоходонь туһалдаг хэблэл бии болгохо талаар хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаг болохо хэрэгтэй» гэһэн зорилго В. И. Ленин «Совет засагай ээлжээтэ зорилгонууд» гэжэ зохёол соогоо табиһан байна.

Вождиин энэ заабарие бэелүүлэн, түб болон нютагуудта, тэрэшэлэн Буряад орондо, нэгэ гуримтай партийна болон советскэ хэблэл байгуулха талаар Коммунис парти эмхидхэлэй айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна.

Хүдэлмэришэд, солдадууд, хасагууд болон таряашадай депутадуудай Дээдэ-Үдын (Улаан-Үдын) Совет 1918 оной февралиин 5-да Байгал шадархи засаг түрые гартаа абаба. Иигэжэ экономикоёо һэргээн бодхоохо, ниитын бүхы ажабайдалые һайжаруулха, засаг түрын шэнэ органуудые байгуулха асари ехэ зорилгонууд Соведэй үмэнэ табигдаба. Өөрынгөө газетэ байгуулха гээшэ гол шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ Дээдэ-Үдын Совет хараадаа абаһан бэлэй. В. М. Серовой толгойлдог Соведэй бэелүүлһэн эмхидхэлэй ехэ

...ОТО УРГАМАЛ ТАРИХА ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭБЭ

...-гай мэдээнэй ёһоор, ороной колхоз, совхоз... 3-най байдалаар 137 миллион 208 мян... ороохото ургамалнуудые тарижа, даалга... процент дүүргээ. Бүхы орон дотор ороохо...-бобово ургамалнуудые (кукурузагүйгөөр) ...дүүргэгдэээ. Эдэ ургамалнууд 82,5 мил... гектар талмай дээрэ таригдаһан байна.

...ригшад түсэбэйнгөө дүүргэлтые ойртуул...20 миллион шахуу гектарта ороохо ба тэжээлэй ногоо абахын тулада тарилга хэжэ, кукурузада зорюулагдаһан плантацинуудай 97 процентыль эзэлээд байна. Гэршүүхэ тарилга мүнөөдөө 63 процент дүүргэгдэээ.

Ороной ажахынуудта тарилгануудай хойноһоо харууһалга эхилээ. Дунда Азиин урда талын районуудта намарай таряа хуряалга эхилэнхэй.

(ТАСС).

ЧССР-эй Национальна суглаанай делегаци Волгоград орохоёо мордобо

ЧССР-эй Национальна суглаанай түрүүлэгшэ, Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Иозеф Смрковский түрүүтэй Национальна суглаанай делегаци Волгоград орохоёо Москваһаа ниидэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. И. Палецкис чехословак арадай түлөөлэгшэдтэй хамта гаралсаа. (ТАСС).

ПАРИЖДА БОЛОЖО БАЙҺАН ЭЭЛЖЭЭТЭ ТУСХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын ба США-гай түлөөлэгшэдэй хоорондохи ээлжээтэ тусхай хөөрэлдөөн Парижда июниин 5-да эхилээ.

„ПРАВДА БУРЯТИИ“ ГАЗЕТЫН ЖУРНАЛИСТНУУДТА ҮГЭ ҮГТЭНЭ:

ШЭНЭ АЖАБАЙДАЛ, ШЭНЭ ХҮН

«Табин жэлэй туршада совет арадай ажабайдалда хэлэшэгүй ехэ хубилалта болоо. Имагтал шэнэ түхэлэй, социалис ёhо харилсаа, сэхыень хэлэхэдэ, совет хүнэй hуудал байдалые түбхинүүлэн зохёогообди...»

Хуушан газетэнүүдэй шарлаашаhан хуудаhануудые ханамжатайгаар иража hуухадаа, Агуу Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баяр ёhололой суглаан дээрэ хэлэгдэhэн эдэ үгэнүүд эрхэ бэшэ hанагдаха юм. Социалис экономикые хүгжөөн байгуулхын, шэнэ түхэлэй хүнүүдые хүмүүжүүлхын, мүн хэжэ байhан ажал хэрэгтээ тэдэнние социалис ёhоор хандаха дадалтай болгохын тула, бэе бэедээ ажалша зоной хани халуунаар хандажа, мүн бэе бэеэ ёhотоор хүндэлжэ hурахын тула туйлай ехэ ажал хүдэлмэри хэгдэhэн байна. Хуушан газетэнүүдэй хуудаhануудые hэхэжэ, уншажа hуухадаа, табин жэлэй туршада болоhон асари ехэ хубилалтануудые бидэ али бодо харанабди, зүрхэ сэдьхэлээрээ мэдэрнэбди. Мүн даа. Хүнүүдэй абари зан, түхэл шэнжэ үндэhөөрөө hайжараа, хуушан байдалай харша ёhо заншал хобхорон үсөөрөө. Хүнэй ухаан бодолой хүгжэлтэдэ мүн баhа хубилалта болоо.

Энэ талаар газетэнүүд хэды ехэ үүргэ бэелүүлээ гээшэб!

Агуу Октябриин социалис революциин мандаhан сагhаа хойшо арбан жэлэй үнгэрэмсээр, 1927 оной май hарын нэгэ үдэр «Бурят-Монгольская правда» газетэдэ Зэдын волостьhоо багахан мэдээсэл толилогдоо бэлэй. Урдань «баабгайнуудай эшээн байhан энэ газарта» нэгэл тиимэ онсо гайхамшаг hайндэр үнгэргэхэ хараа түсэб бэлдэгдэжэ байна гэжэ тэрэ мэдээсэл соо дурдагдана. Ямар тиимэ түсэб байгаа гээшэб? Дүрбэн зүжэг табиха, лотерейн наада эмхидхэхэ, мүн митинг ба физкультурнигуудай уулзалга үнгэргэхэ гэhэн байна.

Хэрбээ мүнөө зэдынхид тэрэ мүрнүүдые уншаа hаа, заатагүй гайхаха бээзэ даа. Мүнөө үе сагта тиимэрхүү хэмжээнүүд хүдөөгэй клуб бүхэндэ үнгэргэгдэхэ аргатай. Колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд нютаг нютагтаа соёлойнгоо байшанда ошожо, түбэй мэдээжэ театрнуудай табиhан зүжэгүүдые хараха, дууша, хатарша артистнарые бахархан байжа үгтадаг гээшэ. Гадна хүдөөгэйхид үдэр бүхэндэ радио шагнаха, телевизор хараха, газетэ ба журнал уншаха аргатай.

Тэрэ холын үе сагта эдэбхитэдэй зохёон табиhан зүжэг, шамбай шаңдааhалиг хүбүүд, басагадай спортивна наадан хадаа хүдөөгэй ажалша зонние үнэхөөрөөшье гайхуулдаг hааб даа. Түбэй газарнуудhаа hонин шэнэ юумэ дуулаха аргагүй урданай барга дүлии байдалда дадашаhан зон тиигэнгиеьгүй яаха байгааб. «Хуушан байдалые hэлгэн шэнэлээ» гэhэн статья газетэдэ тэрэ үеэр гараhан юм. Ивалгын сомондо Буряадай багшанарай техникумэй хайшан гэжэ туhалжа байhан тухай тэрэ статья дотор бэшэгдэжэ, эдэбхитэй селькор П. Майоров иигэжэ тэмдэглэhэн юм: «Буряад эхэнэрнүүдэй—делегадуудай үсэд шударгыгаар хүдэлhэнэй, эдэбхи үүсхэл гаргаhанай ашаар холын хүдөө hуурин нютагуудай эхэнэрнүүд бүхэ нойрhоо hэрижэ, ниитын ажалда хабаадажа эхилээ».

Газетын нимэ уннэй хуудаhануудые сэдьхэлээ хүдэлгэн уншахадаа, бидэ буряад оронойнгоо түүхэтэй, табин жэлэй туршада туйлаhан амжалтатай танилсана бшуубди.

Манай газетэ энэ мэтын шухала үйлэ хэрэгүүдэй хажуу тээ байгаагүй, харин үдэр бүхэнэйнгөө хуудаhануудта али нэгэн шухала статья толилолсожо оролсоо. Гадна али бүхы үйлэ хэрэгүүдтэ үзэл сурталай талые бариматаhан имагтал партиин сэгнэлтэ үгэжэ, hайн hайхан талые халуунаар дэмжэжэ байгаа.

Коммунизм байгуулалсахын тула эршэ зоригтойгоор тэмсэжэ байhан Буряад оронойнгоо ажалшадай үдэр бүриин ажал хэрэгые эли тодоор харуулхаhаа гадна, ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай газетэ областной партиин организацида аhан хаба шадал соогоо мүнөө туhална, бүришье эршэмтэйгээр туhалха.

Ажалшадай дунда үзэл сурталай болон политическэ ажал хүдэлмэри hайнаар ябуулха гэhэн зорилго КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленум (1968 он) биданэй урда табина.

Эгээ мүнөө, үзэл сурталай талаар капитализм социализм хоёрой хоорондохи зүрилдөөнэй шангараад байhан үедэ, бидэ бии байhан бүхы арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ, Эхэ орондоо совет хүнүүдэй дуратай байхын, интернационализмын нангин тугые дээрэ үргэжэ ябахын тула эрид шууд оролдон хүдэлхэ уялгатайбди.

Энэ шухала зорилгонуудаа бэелүүлхын тула «Правда Бурятии» газетын коллектив бүхы хүсэ шадалаа, ухаан бэлигээ бүрин гүйсэдөөр элсүүлхэ байха.

Э. СОСНОВСКАЯ,
«Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо.

СОВЕТ ХЭБЛЭЛ хадаа ажалшадай аша туhада алба хэдэг, партиин, гүрэн түрын зүгhөө табижа байгаа зорилгонуудые саг соонь арад зондо нэбтэрүүлэн ойлгуулжа, тэдэнние бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшадые зоригжуулдаг хамтын агитатор, хамтын эмхидхэлшэ мүн.

Буряад орондо анха түрүүшын совет хэблэлэй эхи табиhан «Вестник Советов Прибайкалья» гэжэ газетын уг залгамжалагша «Правда Бурятии» тэрэ гэhээр үнгэрhэн 50 жэлэй хугасаада эдэ нангин үүргэ зорилгонуудаа алдар солотойгоор дүүргэжэ ерэhэн түүхэтэй. Газетэ ажалшан арад зонтой, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдтэй үргэн холбоотой байгаагүй hаа, олон түмэн уншагшадайнгаа дунда эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаагүй hаа, эдэ зорилгонуудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадахагүй байгаа.

«Правда Бурятии» газетын hүүлэй жэлнүүдтэ ябуулhан эмхидхэлэй хүдэлмэриин зарим жэшээ эндэ дурдая.

1950-яад он. Адууhа малдаа тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха тушаа газетэ үүсхэл гаргаба. Энэнь малшад, hаалишад, хонишодой зүгhөө халуунаар дэмжэгдээд, үбhэ ногооной үндэр ургаса туйлахын тулада нуга сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдадаг заншал тогтоогоо бэлэй.

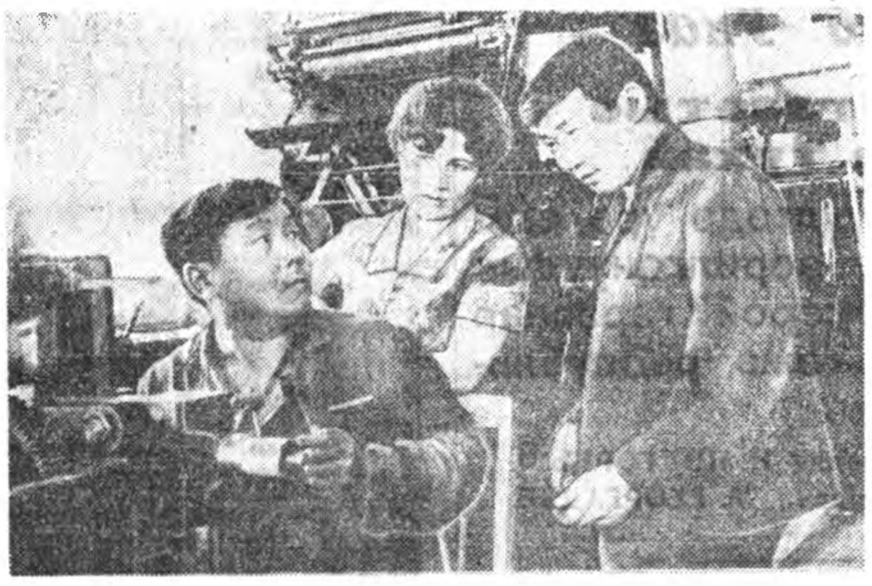
ОЛОНОЙ ХҮСӨӨР...

Мүнөө газетымнай эхин нюурта «100 үдэрэй—100 килограмм», «Зунай үедэ hаамхай үнеэн бүриhөө 1000 литр hүн» гэhэн томо гаршагууд доро малаа hайнаар харууhалан, таргалуулхын, ехэ hү hаахын түлөө малшад, hаалишадай социалис мүрысөөнэй дэлгэржэ байhан тушаа үдэрhөө үдэртэ бэшэгдэнэ.

Эмхидхэлэй энэ хүдэлмэрине газетэ партиин областной комитедэй дэмжэлгэтэйгээр, өөрынгөө хүдэлмэришэд, хүдөө бэшэгшэд болон олон түмэн уншагшадтаа түшэглэн ябуулна. Эдэ бүхы зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ажалшад газетээр дамжуулан өөhэдынгөө hанамжа, дурадхалнуудые оруулна, дүй дүршэлөө хубаалдана, hайнние магтана, дутагдалые шүүмжэлнэ. Иимэ 50—60 бэшэг манай газетын редакцида үдэр бүри ородог байна. Бэшэгшэдэй, мүн уншагшадай тоо жэл бүри олошорно. Нёдондо жэл ажалшадай 16 мянган бэшэг ороhон юм. Мүнөө «Правда Бурятии» газетэ захигшадай тоо 85 мянга шахуу болонхой.

Газетэ эмхидхэлгын, ойлгууламжын, идхалгын хүдэлмэри ябуулхатайгаа хамта, улад зоной эрилтэ хүсэлтэдэ, гомдол мэдүүлгэдэ, шүүмжэлэлдэ айхаб… хаpалтайгаар хандад… на. Редакцида ажа… эльгээhэн нэгэшье бэ… хаpалгүй орхигдохо… юм. Энэ талаар ред… мнай дэргэдэ байгу… hан ниитын таhаг ү… үүргэ дүүргэнэ. Эндэ… 23 эдэбхитэд салин… гүйгөөр hайн ду… ажалладаг. Тус таhа… дэлмэри манай газет… түмэн ажалшадтай… холбоотой, тэдэнэй а… hада алба хэхэ… айхабтар ехэ удха… тай.

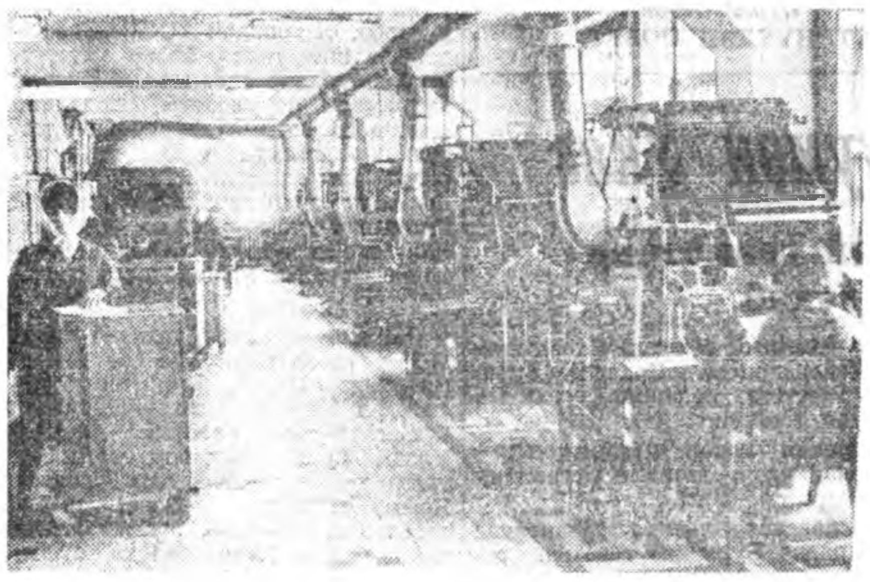
Г. СУББО…
«Правда Бурятии» га…
бэшэгэй таhагые д…

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын типографиин заhабарилагшад И. Халматов, В. Иванов гэгшэд линотипистка Н. Бобылеватай ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: типографиин верстальщица Валентина Антонова «Правда Бурятии» газетын түрүүшын хуудаhа хэблэлдэ бэлдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын типографиин линотипна машинанууд харагдана.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Табан жэлэй түрүү…

УТА ЗАМ, ҮНДЭР ДАБАА ГАТАЛА…

Вагоной сонхоhоо Ошор холодоногүй. Хада ууланууд, үргэн уужам тала дайда нюдэнэйнь урдуур зурыладан үнгэрнэ. Вагоной мөөрнүүд нэгэ жэгдэхэнээр түерэн, сээжэ соонь гэрэлтэ hайхан бодол hэргээбэ. Купе соо хамта hуужа ябаhан аяншадай нэгэниинь гэнтэ тон баяртайгаар:—Урдамнай Москва харагдаба—гэжэ үгэ алдаба. Нүгөөдэнь:—Москва хүрэжэ ябанабди—гээд яаралгүйгөөр хэлэхэ мүртөө, жэл бүри Москва ерэдэгээ баяр баясхалантайгаар хөөрэбэ.

Ошор эгээ түрүүшынхээ түрэл Москва хототойгоо уулзажа байhан дээрэhээ хамагhаа ехэ жаргалтайб гэжэ зосоогоо мэдэрнэ.

Москва хотын ялагар салагар, үргэн сэлюун гудамжануудаар hүндэлhэн хүн зоной олон гээшэнь. Барандаа хүхюу омогтойгоор энеэлдэнэ, хайшаашьеб яарангяар Ошорой хажуугаар hалхи татан үнгэрнэ. Үргэн уужам Баргажан нютагайнгаа тала дайдаар автомашина жолоодожо ябаhан аад, сээжэ зүрхэндэ дүтэ болоhон түрэл Москва хотынгоо гудамжаар гэшхэлжэ ябахадаа, бэедээ үнэншэжэ ядана. Эндэ эгээл түрүүшынхиеэ ерэhэн бэшэ, харин ходол энээгүүр ябажа гараhан мэтэ хамаг юумэн hайн танил шэнгеэр үзэгдэбэ.

— Хорин жэлэй туршада жолоошоноор хүдэлжэ, нэгэшье осол гэмдэ ороогүйш. Автомашинаяа hайнаар хаража, эзэн ёhоор адуулжа ябааш. Шинии ажалай амжалта үндэрөөр сэгнэжэ, колхозой правлени ВДНХ-да эльгээхээр шиидхэбэри гаргаба. Хараhан, ойлгоhон юумэеэ нүхэдтөө ерэжэ хөөрэхэш,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Владимир Будаев захяа hэн...

...Үргэн hаруул сонхотой павильонууд соогуур ябахада, талын жолоошо хүбүүнэй гайхахаар юумэнэй олон гээшэнь. Манай хүдэр дорюун хүдэлмэришэ арадай. Эхэ оронойнгоо наука болон техникын туйлалта ямар ехэ гээшэб! Эхэ оронойминай алдар солые hарада хүрэтэр абаашаhан хүсэтэ ракетэнүүд, манай баатар космонавтнуудай ниидэhэн «Восток» онгосонууд эндэ табяатай.

Сээжэ зүрхэеэ доhолгон байжа Ошор энээгүүр эрьелдэн, элдэб олон оньhон машинануудые ойлгожо абахые оролдон, анхаралтайгаар хаража, тэдэнние ухаандаа хадуун абана.

«Эрхим hайнаар ажаллахада али зэргэ hайхан гээшэб даа» гэhэн бодолдо эзэлэгдэн, уhан голнууд, үргэн талата Буряад орон тухайгаа шэбшэнэ.

* * *

Шинагалжанай дабаан. Ганса энэ үгые дуулахадаа автомашинын жолоошод ухаа алдадаг, үбэлэй үедэ нэгэшье жолоошон энээн худар ерэхээр зүрхэлдэггүй hэн. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой шэнэ барилгануудта 60—70 модоной зайhаа гансал тракторaар модо шэрэдэг бэлэй. Хэнэйшье мэдэхээр энэ тон нобшо ажал. Барилгын материал саг соонь шэрээгүйдэ барилгашье hаатажа, колхоз гарзада ородог бэлэй. Барханай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой залуу жолоошо Ошор Абидуев нэгэтэ колхозойнгоо түрүүлэгшэдэ орожо:—Минии машина яhала хүсэтэй, шэнэ ха юм. Урда хадаhаа модо шэрээд туршахам. Зүбшөөгыт!—гээд сэлмэг хара нюдөөрөө сайшалангүй хараад hууба.

Тиигэхэдэ колхозой түрүүлэгшэ байhан Аюша Цыремпилович Санжиев hонирхолтой дурадхал оруулhан жолоошонние бүхы сэдьхэл зүрхөөрөө дэмжэжэ: — Туршаал үзыш даа. Хүшэр лэ байха. Бидэнэр шадалаараа шамда туhалхабди,—гэжэ хэлээ hэн.

Хэдэн үдэр соо машинаяа тусгаар модо шэрэхээр түхеэржэ, кузовыень абажа хаяба. Хэдыхэн сагай үнгэрөөд байхада, Саранхор hуурин соогуур хойноо прицеп шэрэнхэй юрэ бэшэ машина хангиргажа ябаа бэлэй.

Дулаан орон руу бусаха шубуудай аян замда бэлдэдэг шэнги үсэд зоримгойгоор эгээл түрүүшынгээ хүшэр рейсдэ түхеэрhэн Ошор Абидуев өөрынгөө туhалагша Доржо Ринчиновтэй hалхи шуурганай урдаhаа машинаяа жолоодон ошобо.

Сагаа hарын hалхи шуурган, хүнэй хасар хоротойгоор шэрбэн, тала дайдын хойморoор хатаржа, харгы замуудые булана. Барилгын модо ашаhан ЗИЛ-5 машина хүндөөр уухилан Шинагалжанай дабаан өөдэ хүр саhа эсхэн дабшана. Ошорой шарай мүнөө дан лэ шэрүүн, урагшаа үлын харана, машина бэшэ, харин өөрөө энэ ашаа шэрэжэ ябаhан мэтээр хамаг бэень доhолно. Хулгай нюдөөр хажуудахи нүхэрөө харахадань, Доржо сээжэеэ урагшань бүхылгөөд: Урагшаа, урагшаа!—гэhэн мэтээр аман соогоо үгэ дуугаран hууна.

Гэнтэ машинань hалаганан шэшэшэрээд унтаршаба. Ошор тормозоо татажа үрдибэ. Абяа шэмээн үгы. Газаа гансал hалхин шуухирна.

Балай харанхы hүни. Урдань Шинагалжанай ута дабаан. Ошор машинаяа тойрожо харана, деталь бүхэнинень шэншэлэн адуушанай морёо… мэтээр эндэ тэндэhээ… шье абана.

Бүхы наhандаа а… Абида эсэгэнь Ошор… балшар заахан ябах… тухай гайхалтай hони… хэ' хөөрэдэг бэлэй. С… hаа бусахадань:—Б… үбгэршооб. Минии… адуумаа харахаш,—гэ…

— Сэрэгэй гурбан… лоошоной hургуули… ажалдаа дуратайб,—…

— Үдэр hүниие… түмэртэй носолдохо… хон ажал даа. Ойлго… жэ үнэн сэдьхэлhээ… hэн.

Хари мүнөө Шин… баанай тэг дунда h… най дунда байхыем… эсэгэм юун гэхэ… Ошорой доторoo шэб… Доржо нүхэрынь д… наhааб даа хажар… гэбэ.

Тиимэ даа, зүб: с… шоо. hэлгэхэ. Шэнэ… бихада эгээл багань… рэгтэй гэжэ бодомж… нүхэрөө дуудажа:—… гыгаа хүр саhан… хайр шорой хая, би… заhахаб—гэжэ хэл… гаа доро шурган ор…

Икадай набтархан… гүүр үүрэй сайража… Ошор Доржо хоёр… дэлгэжэ, хэдэн мет… жэ, шорой хаягдаhа… урагшаа дабхиба. Т… хэдэ гайтайхан бэ… hэн. Шинагалжанай… нүүдые машинануу… ха гэжэ нүхэдтөө ой…

Үдэр бүри байг… аашануудтай тэмсэх… жолоошодто тудана… тайгын яахитай м… ашаанай машина ж… талха, таряа, элдэб… шэрэнэ.

Ошор мүнөө душ… рэнэйнгээ эгээл ха… машинын жолоо ба… 20 жэлэй туршада… осолдо оронгүйгөөр… шэмнай ёhотой ба… даа. Хорин жэл соо… шуурга бордоhо н… малда шухала хэра… рээ. Хүндэлэлэй ол… шагнагдаа, мүнөө В… эльгээгдээ ха юм.

Тэндэhээ бусаха… заал hаа хараhан… тухайгаа, Эхэ орон… наукын туйлалтану… рэхэ даа.

К. Ж…

Багшын зүбшэл

АЛДАР СОЛЫН МЭДЭЛТЭЙГЭЭР ХҮМҮҮЖҮҮЛХЭ

Манай бүхы совет арад зон хадаа коммунис байдал байгуулалсажа байhандаа омогорходог гээшэ. Тиимын тула Советскэ Союзай агууехэ эрхэтэн гэhэн үндэр дээдэ нэрэ зэргэеэ арюун нангин абажа ябахые оролдодог. Хэн өөрынгөө алдар солые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтэ химгадан хамгаалдаг, гамнадаг бэ, тэрэ хадаа ажалдаашье, hуралсалдаашье, дайндашье Эхэ оронойнгоо хүндэтэ нэрэ солые дээрэ үргэн ябадаг шуу. Энэ алдар соло, нэрэ хүндэ дүүргэхэ эрилтэ табигдахадаа, нэн түрүүндэ түрэлхид, эхэ хүн үхибүүндээ совет хүнэй алдар солын мэдэрэл олголсохо болоно. Гадна түрэлхидэй, өөhэдынь жэшээ шухала нүлөөтэй.

Хэрбээ үхибүүдэй эхэ эсэгэнэр ажаллаhан газартаа hайн хүдэлдэг гэжэ үхибүүниинь дуулахадаа хүхихэ, омогорхохо, hайшааха, эхэ эсэгынгээ hайхан хэрэгые hажаахые оролдохо ушарнууд нэгэтэ бэшэ үзэгдэдэг.

Үхибүүнэй бага наhанhаань дын үндэр мэдэрэлээр хүүгэдые бага наhанhаань хүмүүжүүлхэ хэрэгые түрэлхид ба багшанар бүхэн мэдэдэг aаб даа. Хүүгэдэй долоотой наhанhаань эхилээд түрэлхид болбол hургуулитай хамта хамтынгаа хүсэ, оролдолго гаргажа, имагта мэдэрэлтэйгээр үхибүүдээ хүмүүжүүлхые эрмэлзэдэг байhаниинь лабтай.

Тиимэhээ hургуули түрэлхид хоёрой хоорондохи нягта холбоон гээшэ хүүгэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгэй гол шухала hууринь болодог, эхэ эсэгэнэр hургуулиин зүгhөө үхибүүдэй урда ямар эрилтэ табигдадаг байhые, «hурагшадай дүүргэдэг дүрим» гэжэ юун бэ гэжэ мэдэхэ ёhотой.

Энэ дүрим хадаа манай совет правительствоор баталагданхай, ургажа ябаа хүүгэдые социалис гүрэнэйнгөө габшагай шударгы эрхэтэд болохоор зохёогдонхой. hурагша бүхэн эрдэмтэй, шадабаритай ба культурна эрхэтэн болохын тула, Совет Эхэ орондоо али болохоороо үлэмжэ аша туhа асархын тула эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо, эрдэм бэлиг шудалха ёhотой гээд тэндэ хэлэгдэнэ.

Мүн hурагшад хадаа түрэлхидөө хүндэлхэ, тэдэндээ туhалха, бишыхан дүүнэрээ хараха, үргэхэ, аха хүнние хүндэлхэ, үбгэд хүгшэдүүд, үлбэр үбшэн зондо урин зөөлэноор хандаха, үйлэдэ, олоной газарта гуримтай зохидоор өөhэдыгөө абажа ябаха уялгатай.

Дурсагдаhан дүримые үнэн сэхилээд, совет хүнэй шанар шэнжэ дууряаха, өөhэдынгөө шадал хүсэндэ найдаха зориг хүсэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй.

Тиимэhээ эхэ хүн, бүхы түрэлхид үхибүүе хатуу шэрүүн үгөөр хараaха, зандарха, сохихо ёhогүй, гэхэтэй хамта үхибүүнэй сохом ямарыншье мэдээгүй аад, зэмэтэйл ёhотой гээд дуулабаряар занажа, зандаржа болохогүй.

Түрэлхид гээшэ үхибүүдэйнгээ нэрэ солые, өөрынь hайн hайхан hанал бодолые хододоо химгадаха, зүб харгыгаар шэглүүлхэ тээшэнь лэ хүдэлмэри ябуулха үүргэтэй. Өөрынь түрэhэн эхын үхибүүгээ хүндэлдэг, хайрладаг, эрхим зан заншал хододоо hургаал болгон заадаг байхадань, үхибүүнэйнь сэдьхэлдэ омогорхохо, тэрэнь түрэлхидөө хүндэлхэ, бүри hайнаар hуралсахые хүсэхэ, багшанарай зүгhөө зэмэлүүлхэгүйе оролдохо, ямар hайн үйлэ хэрэг бүтээхэмниб гэжэ сэдьхэл түрэдэг байха юм. Үхибүүдые худал хуурмагаар бэшэ, харин зүбөөр, үнэн сэхээр магтахада, тэдэнэр бүришье hайнаар hуралсахые, журамаа hайнаар сахихые оролдодог байха. Үхибүүн гээшэмнай үхибүүн ха юм даа. ухаан бодолынь уян, хурса, нялхахан байдаг ааб даа. Басаганайнгаа hайн сэгнэлтэ абажа ерээ, гэрэйнгээ, колхозойнгоо ажалда хүбүүнэйнгээ туhалаа hаань, хүршэ hууhан ганса бэе хүгшэндэ туhалаа hаань, эхэ эсэгэнь үхибүүдээ бэрхэнүүд байнат гэнгүй яахаб.

Урмашуулха хүхеэхэ ябадал үхибүүдтэ эрхим шагнал болодог, гэхэтэй хамта хододоол магтажа, hайрхуулжа байха бэшэ юм aаб даа. Газааhаа тэбэри түлеэ, хүнэг уhа, магазинhаа бухаанха хилээмэ асарбал, энэнь үхибүүн үдэр бүриингөө хэхэл ажалаа хээ бээзэ даа. Эндэ, жэшээнь, магтаhанай үлүү.

Гадна хүбүүн гү, али басаганайнгаа дуулаhаар байтар, бусадта hайрхуулха, магтаха гээшэ бүришье таарахагүй даа.

Совет хүнэй өөрынь алдар соло коллективэйнь алдар солотой нягта холбоотой.

Манай hурагшадай алдар соло тэрэнэй hуража байhан hургуулиин хүүгэдэй коллективтэй (пионернүүдэй отряд, классайнь коллектив г. м.) мүн лэ нэгэ амитай.

Пионерэй отряд hайнаар хүдэлбэл, hурагшад класс соогоо эмхитэй, гуримтай, бэе бэедээ туhалдаг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаададаг байбал энэ хадаа үхибүүдэй коллективэй алдар солонь болоно.

hурагшадай классайнгаа, hургуулиингаа зүгhөө үгтэhэн даабаряа дүүргэхэ ябадалдань түрэлхид нэгэшье hаад хэхэ, хойшоо татаха ёhогүй. «Шинии үгэ бусадта этигэгдэг, шинии үгэ бүтээхэ ажалhаа бү асатаг» гэhэн гуримаар эхэ гээшэ өөhэдынгөө үрэ бэе хүмүүжүүлхэ ёhотой.

Н. НАМСАРАЕВ,
РСФСР-эй hургуулиин габьяата багша.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТ…

Республикын бүд нэхэгшэд, түмэр замшад ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Ханойн бүд нэхэлгын предприятинуудай хүдэлмэришэд майн турша соо түсэбhөө гадуур миллион үлүүтэй метр бүд гаргаа. Түмэр замшад январь—май hарануудта ашаа шэрэхэ түсэбөө 17,5 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

ГДР

БЕРЛИН. Берлинэй Гумбольдтын нэрэмжэтэ университет научна информацинууд болон документацинуудые нарижуулан, hайжаруулха, промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэри дээрэ наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэнэ. Дээдэ hургуулинуудта, шэнжэлэлэн институдуудта, конструкторскэ бюронуудта хүдэлхэ научна ба техническэ информациин талаар эрдэм шадабари ехэтэй мэргэжэлтэдые бэлэдхэн гаргаха түхэй отделени байгуулагдаа. ГДР-эй Наукануудай академиин ниитын-научна информациин центртэй нягта холбоотойгоор университедэй энэ отделени хүдэлдэг.

ДРВ

ХАНОЙ. Арадай hайн дуратанай өөhэдыгөө хамгаалагшадай хэдэн арбаад мянган бригаданууд, дружинанууд, отрядууд Вьетнамай Демократическа Республикын бүхы провинцинуудта дайшалхы ба ажалай вахтада үдэр, hүнигүй жагсана. Американ агаарай дээрмэшэдэй добтолгые сухарюулан сохилгодонь зенитчигүүд болон ракетчигүүдтэ тэдэнэр туhалдаг. Мүн хүүргэнүүд, даамбанууд, хаалтанууд, hургуулинууд болон больницануудые hэльбэн hэртээдэг. Хойто Вьетнамай таби мянга гаран эдир залуу хүбүүд, басагад дайсанай бомбодолгоhоо уламжалан hандаргагдаhан түмэр ба шоссейнэ харгынуудые заhабарилхын тулада үйлэдбэридэ ажалайнгаа халаанай дүүрэhэнэй hүүлээр хэдэн час соо хүдэлмэрилхэ ударна бригаданууд hайн дураараа нэгэдэhэн байха юм.

БОЛГАРИ

СОФИ. Болгариин сүлөөлэгдэhэн сагhаа хойшо шэниисын, ешмээнэй, кукурузын, наран сэсэгэй, тамхинай, саахарай свеклын, виноградай, клубникын, овощой үндэр ургаса үгэдэг 300 гаран сорт бии болгогдоо.

Болгариин тамхин, зарим сортын үрэ жэмэс, овощ дэлхэйн дэлгүүр дээрэ угаа гүйсэтэй юм.

Эрдэмтэд мал ажалшадтай харилсаа холбоотойгоор хүдэлжэ, эбэртэ бодо малай, хони, ямаанай үүлтэр hайжаруулгадань орондоо туhалаа. Үнеэдэй 80 гаран процентнь, хониной 65 процентнь, гахайн 92 процентнь ашаг шэмэ ехэтэй малай шуhа холихо аргаар бии болгогдоhон hайжаруулагдаhан үүлтэрэй малнууд болоно.

ЮГОСЛАВИ

БЕЛГРАД. Македониин Социалис Республикада барилгашад химическэ техникумэй дүрбэн дабхар 4 корпусые бодхожо байнхай. Эдээн соо 20 аудитори, 12 кабинет ба лаборатори, хамhабариин хэдэн таhагууд бии байха. Тус техникум Польшын элитэ ехэ химик эрдэмтэ Мария Кюри-Склодовскаягай нэрээр нэрлэгдэхэ. Техникумые СФРЮ-гэй арадуудта бэлэг болгон Польшын Арадай Республика барижа байнхай.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА. Айлшадые — дэлхэйн элдэб оронуудтахи өөhэдынгөө хаянинарые угтаха бэлэдхэл Чехословакиин геологууд хэжэ байнхай. Уласхоорондын XXIII геологическа конгресс август hарада Прагада болохо юм. 85 гүрэнhөө дүрбэ мянган геолог конгрессто ерэхэ хүсэлтэй байhанаа элирхэйлээ.

Газарай хальhанай байгууламжа, hарын болон газарай нюрууе шэнжэлэлгэ, hара дээрэхи хонхорнуудай (кратернууд) бии болоhоной теори болон бусад асуудалнууд конгрессэй хүдэлмэридэ гол hуури эзэлхэ. Тэрээндэ хабаадагшадта зорюулагдажа научна экскурсинууд, «ЧССР-эй геологическа карта» гэжэ выставкэ эмхидхэгдэхэ, геологическа наукын туйлалтануудые, саашанхи хүгжэлтын хараа замые харуулhан кинофильмнүүд табигдаха байна.

РУМЫНИ

БУХАРЕСТ. Румынидахи эгээн лэ томо газар уhалалгын hубаг ханаабууд Добруджын газар дээрэ малтагдажа дүүргэгдэхээ байнхай. 174.000 гектар талмай дээрэ уhа бэлүүрдэдэг электрическэ станцинууд бай… каналнууд малтагдаха… Тэдэнэй ашаар залаат… нуулай, виноград бол… таригдадаг газар уhал… на. Дунай мүрэнэй у… жада дамжуулагдаха… сосууд мүрэнhөө 140… метр уhа секундын ту… лэжэ гаргаха юм. Газ… гын hубаг каналнууд… жа дүүргэгдэхэдэ Добр… публикын эгээн ехээр… даг газарынь болохо.

КНДР

ПХЕНЬЯН. Арадай … дээжэ болоhон бүд … Хва Сун шэнэ рекорд … нэхэлтын далан хоёр с… дэлжэ байхадаа, тэрэ … соо нэгэ миллион метр… гаргана.

Энэ эхэнэрэй ами … республикын олон ажа… нүүдэйхитэй адли юм… хүдэлмэришэнэй бүлэ… байгаа. Бага наhанhаа… шуулда хүндэ хүшэр … мэри хэдэг байгаа ха… оронойнгоо сүлөөрhэ… энэ эхэнэр ном бэш… Олон станогто хүдэлдэ… шэдэй хүдэлөөе 1964… hэн байгаа. Тиихэдэ… найман станогто, жа… байхада 55, удаань 66,… станогто хүдэлнэ.

ОМОГ ТҮГЭЛДЭР ТАБИН ЖЭЛ

(Эхининь 1-дэхи нюурта).

...ин Центральна Гүйсэд- ...дэй Президиум 1923 30-да Буряадай Автоно- ... Социалис Республика ...хото ниислэлтэйгээр эм- ...н тогтоол абаа hэн. АССР-тэ РСФСР-эй, ...радай Автономито об- ба Прибайкалиин об- ...гдаа hааб даа.

...АССР байгуулха үүс- ...адуудай вождь, Комму- ..., Совет гүрэниие бай- ...И. Ленин гаргаhан, тэ- ...идхэhэн юм. Республи- ...н ушар хадаа Комму- ...бэелүүлдэг националь- ...н бодото бэелэл мүн ...дэн үеын түүхэдэ ...з өөрынгөө гүрэн ту- ...hон Буряад ороной ... түүхэтэ ушарые баяр ...гаар угтаа бэлэй.

... энэ политическэ дэб- ...ридаха, хүдэлмэришэд ...шадай, ажалша интел- ...революционно түгэлдэр ...ажабайдал тогтоохо хэ- ...рулха шухала байhан. ... тогтоhонтой даша- ...гараhан шэнэ шэнэ зо- ... зохилдуулан газетэ ...хала болоо hэн.

... уламжалан, Буряадай ... РКП(б)-гэй Бурбюро ...ьская правда», «Крас- ...монгол» газетэнүүдэй ... үдэр бүри хэблэгдэ- ...-Монгольская правда» ...олгохо гэhэн шиндхэбэ- ... шэнэ нэрэтэй газетын ...номер 1923 оной сен- ... гараба. Тус газетэтэй ...шахуу «Шэнэ байдал» ...рин дээрэ «Бурят-Мон- ... газетэ байгуулагдаба. ...публикын хэблэлые үн- ... тогтоолго дүүрэбэ. ...ын нэрын хубилhантай ..., «Бурят-Монгольская ...58 онhoo «Правда Бу- ... нэрлэгдэдэг болоо

... шата бүхэнтэй зо- ...раhан өөрынгөө тусхай ...орилгонуудые «Правда ...бэелүүлээ, бэелүүлнэ- ...ной партийна организа- ...бэри доро, хүдэлмэри- ...үдөөгэй эдэбхитэй кор- ...рэй үргэн дэмжэлгээр ... парти ба правительст- ...бэринүүдые хүсэндэнь ...үлөө эсэшэ сусашагүй ...эн, экономико, соёл ... ажаhуудалые, хүнүүд ...арилсаае социалис зам- ...хубилгахын түлөө эдэб- ...оролсоhон, ажалшадые ...оор хүмүүжүүлхэ хү- ...аг үргэлжэ ябуулаа. ... бүхы хэблэлтэй нэ- ...алха үедөө «Правда ...тухын эрхэ байдалhаа ... зорилгонуудые шинид- ...агшадтаяа холбоо ба- ...жүүлхын, олониитые ...хүмүүжүүлхын тулада ... зохид арга дүршэл ...байгаа бшуу.

Журналистнууд ходол шэнэ юумэ үүсхэдэг, шэлэн олодог, урдахи нүхэдэйнгөө hайн хэрэг үйлые hургаал болгон абажа, өөрынгөө газетын ёhо заншалые саг үргэлжэ хүгжөөн ябадаг. Уг залгамжалха гээшэ ямаршье газетын ургалтын гол шухала зүйлнүүдэй нэгэ хубинь болоно ха юм.

Табин жэлэй туршада «Правда Бурятиин» зэргэдэ олон үеын журналистнууд, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй бэшэгшэд хүмүүжэбэ. Республикын хэблэлэй эхи табилгада байлсаhан дүлэтэ революционернүүд, абьяастай бэрхэ публицистнүүд П. П. Постышевой, В. М. Серовой нэрэнүүдые омогорхон дурдаха зол хубитайбди. Тэдэнэр Совет Буряад ороной түрүүшын журналист үетэниие хүмүүжүүлэгшэд, мүн республикын хэблэлэй тогтолго ба хүгжэлгэдэ буряадай большевигүүдэй түрүүшын ударидагшад, дайшалхы трибунанууд М. Н. Ербанов, М. М. Сахьянова ба бусад ехэ үүргэ дүүргэhэн байна. Эдэнэй абьяас ехэтэ үгэнүүд газетын хуудаhануудта ходо толилогдодог бэлэй.

Бидэ анханда манай газетын редактор байhан нүхэд Г. Мулаков, В. Л. Зыбин, И. А. Искра, Б. Р. Скориков, Я. Д. Оршанский, Г. А. Креславский, Б. Заславский, М. И. Камчатов, Н. А. Неверов, И. М. Стегачев болон бусадай нэрэ алдарые хүндэлэн дурданабди. Эдэ нүхэд журналистнуудые, тэрэ тоодо национальна кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй ургаха хэрэгтэ ехэхэн хүсэ шадалаа, оролдолгоёо гаргаhан гээшэ.

Бэлигтэй суута уран зураашa Цыренжаб Сампилович Сампилов өөрынгөө ажалай оюун замые «Правда Бурятии» газетэhээ эхилhэн юм гэжэ ойн баярые hайндэрлэжэ байхадаа тэмдэглэхэдэ ямар hонин бэ. Республикын хэблэлэй хуудаhануудта өөрынгөө түрүүшын зохёолнуудые буряад совет литературын үндэhэ hуури табигшадай нэгэн Хоца Намсараев, оюун бэлигтэ поэдүүд Мунко Саридак, Бабасан Абидуев, Дамба Дашинимаев болон бусад толилhон намтартай. Анханда «Правда Бурятии» газетэдэ хүдэлhэн олон хүдэлмэрилэгшэд хожомынь мэдээжэ уран зохёолшод, эрдэмтэд, соёл культурын мэдээжэ ажал ябуулагшад болоhон байна. Республикын урданай поэт Семен Дунаев газетын редакцида үни удаан хүдэлөө hэн. Энэл газетэhээ Михаил Степанов уран зохёолшо болохо харгыгаа эхилээ. Буряад уран зохёолшодой бүтээлнүүдые оршуулагша Н. Рыбко манайл газетэдэ хүдэлжэ байхадаа литературын дүй дүршэл шудалhан юм.

Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын халуун анхаралаар, үндэр дээдэ шангаар урмашаhан газетын коллективэй хүдэлмэрилэгшэд, тэрэнэй олон зуун эдэбхитэд КПСС-эй XXIII съездын, партиин ЦК-гай Пленумүүдэй, тэрэшэлэн областной партийна организациин табиhан зорилгонуудые шиидхэхын түлөө нэтэрүү зоримгойгоор ажаллажа байна.

Гол анхарал

...р hүнэбэ. Энхэ амга- ...хёон байгуулхы ажа- ...рбэ. Совет хэблэлэй ... зорилгонууд табигда-

...роной арадай ажахы ...алтай hэн. Үсөөхэн ... гар үйлэдбэритэй ...удан олонхинь хүдэл- ... бэлэй. Хүдөө ажахы- ...до оробо. Хаа хаана- ...оо толгой хороhон, та- ... болоhон үе.

...йдалтай сагта арадай ...ээн бодхоохо хэрэгтэ ...хүсэ шадалые, ухаан ...оулха эрилтэ газетын ...а. Тэрэ үедэ газетэдэ ... байгаа бүлэг болон ...адаа тэрэнэй гол шэг- ...нэтэрүү шангаар ху- ... байhые гэршэлнэ. Шэ- ...нжэтэй юумэнүүдые ..., тэдээн тухай уншаг- ...нөөр хэлэжэ үгэдэг

... индустриализаци хэжэ ...тиин XIV съезд асари ...уудые табиба. Тэдэ зо- ... бэелүүлхэ хэрэгтэ на- ... республикануудай ...та нилээд горитой hэн. ... заха хизаарнуудтахи ... ба культурна хүг- ...по илгаае усадхаха гэ- ...а тодорхойлогдобо.

... республика индустриа- ...да оробо. Түрүүшын ...үдэй үедэ Улаан-Үдын ...бхоруулагдаhан шэ- ... мяха-консервын ба ...мбинадуудай hуури та- ...р холын Захааминай ...олибден, вольфрамай ...жо, тэндэ шанаржуул- ... комбинадай барилга ... модоной баялигые ...г ерэжэ, леспромхо- ... болбосоруулха пред- ...байгуулагдажа захалаа

...изациин үедэ шэнэ ...й нэрэ нэгэшье үдэ- ... хуудаhануудhаа буу- ... Шэнэ барилгануудай ...шадэй үгэнүүд, ста- ...веденци болон репор- ...логдожо байгаа. Заха ...нуудhaа завод, рудниг- ... ерэhэн хүнүүд газе- ...р дамжуулан, өөhэ- ... бодол хубаалдадаг ...ын табан жэлнүүдэй ...уншахада тэрэ үеын ...алуун амисхал, ажа- ...сэн эли тодоор хараг- ...лоодхино.

... мүрысөө, ударнис нэ- ...үлөө хүдэлөө дэлгэ- ...тэ республикын газе- ...hан хубита, аша ...ашагүй. 1929 оной ян- ... «Правдада» түрүү- ...логдоhон В. И. Лени- ...өө яажа эмхидхэхэб» ... өөрынгөө хуудаhан ..., ойлгууламжын ехэ ... дэлгэрүүлhэн байна. ...водуудай социалис мү- ...» партиин Централь- ... тогтоолой гараhанай

hүүлээр газетэ мүрысөөн тухай гүнзэгыгөөр, үргэнөөр хөөрэдэг болоо. Республикаяа индустриализацилхын түлөө социалис мүрысөөндэ ажалшадые элсүүлхэ зуураа, газетэ олониитын хүдэлмэриин шэнэ арга дүршэл, түхэл маягуудые хэрэглээ. Ниитын болон үйлэдбэриин харалга, ударна бригадануудай конкурс, рабселькорнуудай постнууд гэхэшэлэн аргануудые хэрэглэдэг бэлэй. «Индустриализациин үдэр», «Инженер ба техникүүдэй недели» болон бусад хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэдэг hэн. Нүүдэл редакци эмхидхэжэ, ниитын хүдэлмэри ябуулдаг, олон тиражтай газетэнүүдые гаргадаг байгаа.

Хүдөө ажахые хамтын ажалай байдалда оруулха үедэ «Бурят-Монгольская правда» областной партийна организациин дайшалхы туhалагша байhан юм. Гушаад онуудта гараhан газетэнүүдые уншахада таряашадай колхоздо орожо, шэнэ байдал байгуулжа байhан тухай тосхон, нютагуудhаа абтаhан тодо hонор мэдээсэлнүүд дүүрэн. Сэлэнгын аймагай Загастайн коммунын, мүн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүшын алхамууд тухай очерк, жэшээнь, мүнөөшье аргагүй hонирхолтойгоор уншагдадаг шуу.

Газетэ өөрынгөө хүдөө бэшэгшэдэй туhаламжаар нюдарган баяшуулай, лама, поп болон уставщигуудай харата муухай аашануудые элирхэйлдэг, таряашадые ангиин талаар hэргэлэн байхые ходо уряалдаг hэн. Тиихэтээ хамта коллективизациин үедэ партиин политикые хазагайруулха ябадалтай тэмсэхэ тухай партиин Центральна Комитедэй заабарие бодотоор бэелүүлхые оролдоо.

Газетэ хадаа хүдөө нютагуудта, тосхонуудта шэнэ байдал тогтоохо хэрэгые бодото эмхидхэгшэ боложо шадаhан шуу. Хамтын ажахые яажа эрхилхэ тушаа таряашадые hургадаг, агротехникын, зоотехниин hургаал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэнь эдэбхитэйгээр туhалдаг hэн.

Колхоз байгуулгын hая эхилжэ байха үедэ «Бурят-Монгольская правда» республика дотороо улаан ашаа эмхидхэхэ үүсхэл гаргаhан түүхэтэй. Газетын уряалаар залуу колхозууд хэрэгсэлhээ үлүү гараhан таряагаа гүрэндэ тушаахаар ашаануудые эмхитэйгээр ябуулhан байха юм. Түрүүшын улаан ашаа эмхидхэлгэдэ хабаадагшад урдань Прибайкалиин большевигүүдэй ударидагша ябаhан, партиин ЦК-гай секретарь П. П. Постышевтой уулзахаар Центральна Комитедтэ уригдаhан хубитай байгаа.

Газетэ бэшэшье олон шэнэ юумэ үүсхэhэн байха. Жэшээнь, адууhа малдаа бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл абадаг болохо тухай гол шухала асуудал гушаад оной эсэс багаар табигдаа hэн. Тэрэ хэрэгые шиидхэхын тулада сабшалан hайжаруулха хэрэг гол hуури эзэлхэ ушартай гэжэ газетэ ойлгоhон юм. Тингэжэ ямаршье хатуу жэлдэ ногоо ехээр ургуулдаг Сэлэнгын колхозой мэдээжэ луговод В. А. Герасимовай дүй дүршэлые согсолжо, тэрэнээ үргэнөөр дэлгэрүүлhэн зэргэтэй. Тэрэнь областной партийна организацяар дэмжэгдээ hэн.

Газетын бэелүүлhэн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин ашаар луговодуудай хүдэлөөн бүхы республика дотор таран дэлгэрhэн. Герасимовай хүдэлөөн гэжэ суутай болоhон бэлэй. Энэ габшагай бэрхэ луговод Ленинэй орденоор шагнагдаа hааб даа.

Дайн сэрэгэй урда хэблэгдэhэн газетын номернуудай хуудаhанууд хадаа түрэл хизаараа индустриально-колхозно республика болгон хубилгаhан хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, интеллигенциин зохёон байгуулхы ажалай hүлдэ түүхэ, экономико, культурын байгуулалтада болон олонниитын харилсаанда социализмын илан мандаhанай үргэн дэлгэр үгүүлэл болоно бшуу. Газетын мүр бүхэн индустриализаци, коллективизацида эхи табигшадта зорюулhан hүр жабхаланта гимнын аялга болон үзэгдэнэл.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ газетэ шангахан шалгалта барижа гараа. Фронтдо туhалха хэрэгтэ ажалша зониие элсүүлэн эмхидхэхэдэнь, предприятинуудые сэрэгэй үеын байдалда оруулхадань, фронтдо хэрэгтэй продукци бүтээн гаргалга эрхилхэдэнь манай газетэ областной партийна организацида туhалаа. Фронтын байдал тушаа, түрэл нютагайнгаа сэрэгшэдэй баатарлиг тэмсэл тушаа газетэ өөрынгөө уншагшадта ходо эли тодоор мэдээсэжэ байгаа hэн. Дайн сэрэгэй хүшэр хүндэ үедэ Эхэ орондоо үнэн сэхэ, илалтада этигэдэг, дайсаниие үзэн ядадаг байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ талаар газетэ ехэ юумэ хэhэн гээшэ. Олон журналистнууд, хэблэлэй эдэбхитэд гартаа буу барижа, Эхэ ороноо хамгаалалсахаяа фронт мордоо hэн. Зарим нэгэниинь Эхэ оронойнгоо түлөө ами бэеэ үгэhэншье, П. Михайлов, В. Кандрашов гэгшэд редакцидаа бусажа ерээгүй.

Түрэл орон дээгүүрнай илалтын салют зэдэлбэ. Совет арад амгалан ажалай байдалда дахинаа оробо. Гэбэшье угаа хэсүү, айхабтар хүндэ хүшэр эрхэ байдал дабан гараха хэрэгтэй байгаа. Сэрэгэй hүүлэй жэлнүүдэй хүндэ хүшэр байдал гаталха, арадай ажахые hэргээн бодхоохо, саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ совет хэблэл өөрынгөө бүхы анхаралые зорюулба.

Ажахын, культурна байгуулалтые, мүн промышленность ба хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ республикын ажалшадые «Бурят-Монгольская правда» элсүүлнэ.

Республика доторнай шэнэ завод, фабриканууд, модоной ба хүнгэн промышленностиин предприя- [illegible] баян дүй дүршэл хэрэглэн, хүдэлмэришэдэй социалис мүрысөө эмхидхэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө тэмсэнэ.

КПСС-эй XX, XXI, XXII съезднүүдэй, Центральна Комитедэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, техническэ дэбжэлтын түлөө, үйлэдбэриин арга боломжо элирхэйлхын, продукциин шанар дээшэлүүлхын, технологи hайжаруулхын түлөө эрид шууд ябуулга газетэ хэнэ.

Дайн сэрэгэй hүүлэй үедэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалнууд газетын үдэр бүриин анхарал доро байгаа. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай сентябриин (1953 оной) Пленумhээ хойшо энэ асуудал бүришье хурсаар табигдаа. Колхоз, совхозуудые эмхидхэлэй, ажахын талаар бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэри хүтэлбэрилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридэ эрдэм наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ, техникэ ашаглалга hайжаруулха асуудалнуудаар материалнуудые газетэ саг үргэлжэ толилжо байгаа. Шэнэ газар элдүүрилгэдэ, мал ажал үсхэбэрилгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаhанайнгаа түлөө Арадай ажахын туйлалтануудай Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшаар газетэ нэгэнтэ бэшэ баталагдаhан жэшээтэй. Гэбэшье энэ үедэ ажахы эрхилхэ асуудалнуудые шиидхэхэдээ зарим тэды алдуу гаргадаг байhанаа арсахын аргагүй.

КПСС-эй Центральна Комитедэй октябриин (1964 оной) Пленумhээ, КПСС-эй XXIII съездhээ, тэрэнэй hүүлдэ болоhон ЦК-гай Пленумүүдhээ хойшо совет хэблэлэй арга боломжо улам ехэ болоо. Тэрэнэй урда үргэн харгы нээгдээ. Социалис ба коммунис байгуулалтын ябасада тэрэнэй нүлөөлхэ арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэхэ эрхэ байдал улам үргэдөө бшуу.

КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн «Правда Бурятии» коммунизм байгуулагшадай үдэр бүриин хэрэгэй түүхэ домог бэшэлгээ үргэлжэлүүлhээр. Мүнөө үедэ газетэ анхаралаа экономическа реформын гол асуудалнуудта, табан жэлэй түсэбүүдые болзорhooнь урид дүүргэхын түлөө ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ, хүдэлмэриин табан үдэртэй неделидэ дамжан оролгодо онсо хандуулна. Социалис мүрысөөнэй ябасые тодо hонороор, зүбөөр харуулха гээшэ газетын гол зорилгонуудай нэгэн. Энэ талаар Агууехэ Октябриин социалис революциин 50 жэлэй ойдо бэлдэжэ, тэрэниие үнгэргэжэ байха үедөө яhалхан дүй дүршэл шудалаабди. Ойн баярай социалис мүрысөөе, үйлэдбэриин түрүүшүүлые, коллективүүдэй ажалша байдалые алишье талаhаань газетэ дэлгэрэнгыгээр, түргөөр харуулжа байгаа. Мүнөө табан жэлэй түсэбые болзорhooнь урид дүүргэхын түлөө ажалшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөө гүнзэгыгөөр, үргэнөөр харуулха зорилго газетэ урдаа табинхай. Гэхэтэй хамта, редакциин коллектив өөрынгөө хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые мэдэрнэ. Манай хүдэлмэридэ саг үргэлжын, тусхай, тодо мэргэн шэглэл үшөөл дуталдана.

Нэн түрүүлэн газетэ хүдөө ажахыда анхаралаа ехээр хандуулна. Энэ талаар гол шухала али олон асуудалнуудые табинашье. КПСС-эй обкомой пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, малай бата бэхи тэжээлэй үндэhэ байгуулха, сабшалан hайжаруулха, газар элдүүрилгые болбосон болгохо, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгүүд газетын саг үргэлжын хиналта доро абтанхай гээшэ. Партиин обкомой заабариин үндэhөөр мүнөө хүдөө ажахын үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлтэй ба шэглэлтэйгээр эрхилхэ, экономическа хүдэлмэри hайжаруулха асуудалнуудаар газетэ hонирхожо байна.

Социалис мүрысөө, үйлэдбэридэ шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэ хэрэг үүсхэгшэдтэ газетэ ходо үгэ үгэжэ, хуудаhанууд дээрээ толилжо байдаг. Жэшээнь, мэдээжэ хонишон О. Т. Тагаров нёдондо хонишодой республиканска хөөрэлдөө газетээр дамжуулан эмхидхээ hэн. Түрүү хонишоной үүсхэл партиин областной комитедээр дэмжэгдэжэ, энэ хөөрэлдөөндэ бүхы колхоз, совхозуудай хонишод хабаадалсаа.

hая Эрхирэгэй совхозой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишад социалис мүрысөө эмхидхэхэ гэhэн үүсхэлээ газетэдэ толилоо. Тэдэнэр дүрбэ hарын туршада үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү hааеыл гэжэ нүхэдөө уряалаа. Нарhатын совхозой үхэршэд үнэтэ үүсхэл мүн гаргаа. «100 үдэрэй туршада 100 килограмм нэмэлтэ шэгнүүр» гэhэн уряа доро мүрысөө эхилэе гэжэ тэдэнэр дурадхаа. Эдэ үүсхэлнүүд КПСС-эй обкомоор hайшаагдажа, малшад тэрэниие хаа хаанагүй хани халуунаар дэмжэжэ байна.

Үйлэдбэриин хэрэг үйлые шиидхэжэ, материальна ашаг туhа туйлан абажа байhан хүнүүдтэй дүтын холбоотой байхые газетэ хэзээдэ оролдодог. Тэрээнhээ уламжалан, үйлэдбэриин гол участогууд дээгүүр газетэ рабселькорнуудай постнуудые эмхидхэдэг. Энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдые, арадай хинагшадые хабаадуулдаг. Хүдөө ажахын гол шухала хүдэлмэринүүдэй үедэ нүүдэл редакци эмхидхэдэг хэмжээн аша туhатайгаар харюулна.

Газетын урда үшөөл ехэ зорилгонууд бии байна, хүдэлмэриингөө үедэ зарим шухала асуудалнуудые обёоронгүй гаранабди гэжэ редакциин коллектив гүйсэд мэдэрнэ.

Экономикын гол асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, предприяти, колхоз, совхозуудай хүдэлмэриие hайжаруулха, табан жэлэй түсэб болзорhooнь урид дүүргэхэ тэмсэлдэ ажалшадые шадамараар элсүүлхэ хэрэгтэнь областной партийна организацида улам эдэбхитэйгээр туhалха ёhотойт гэжэ засаг түрын дээдэ шагнал хайра газетые, тэрэнэй коллективые уялгална.

Хани нүхэр, хүмүүжүүлэгшэ

Өөрынгөө үнэн сэхэ хэрэгээр, hанаашархуу, эрид шууд байдагаараа совет хэблэл ажалшадай дунда угаа ехэ хүндэтэй болонхой гээшэ. Уншагшад хамаг гүн сэдьхэлээ, hанал бодолоо газетэдэ найдан үгүүлдэг, тэрэнтэй ажал тухайгаа, барилга дээрэхи ажалай илалта тухай, өөрынгөө баяр баясхалан, уйдхар гашуудал тухайшье — хамаг юумэн тухай газетэдэл бэшэдэг. Ямаршье үедэ газетэhээ туhаламжа, дэмжэлгэ, зүбшэл хүлеэдэг. Манай ажабайдалые гутаадаг али бүхы муу юумэнүүдые хайра гамгүй элирхэйлхыень, hайн hайхан, шэнэ юумэнүүдые хүгжөөхые, тэдэниие дэмжэхыень тэдэнэр газетэдэ хүсэдэг.

Ленин багшын алдарта ёhо заншалые баримталан, «Правдын» болон бусад газетын жэшээгээр уншагшадай бүхы асуудалнуудта харюу үгэхые, тэдэнэй эрилтэнүүдые хүсэд харюулхые «Правда Бурятии» оролдодог гээшэ. Хүмүүжүүлгын, моральна асуудалнуудаар бэшэхэ темэнүүдые олонхи ушарта өөhэдынгөө уншагшадай туhаламжаар газетэ олодог байна.

Марксизм-ленинизмын үндэhэн суртал номнохо, хүнүүдые советскэ патриотизмын, пролетарска интернационализмын, хани нүхэрэй, харилсан туhалалсалгын бодол сэдьхэлтэйгээр, ажалда дуратайгаар, hайн hайхан абари зантайгаар хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта хадаа «Правда Бурятиин» гол анхарал доро байhан, хэтэдээ байхашье хэрэг.

Ажалшадые интернациональна үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ таладаа манай газетэ яhала дүршэлтэй, hайн заншалтайшье гээшэ. Эдэ дүршэл ба заншал газетын эхи тогтоолгын үеhөө үндэhэтэй. Национальна заха хизаар байhан газарта, үндэhэ яhанай илгаанай зүрилдөөтэй үедэ мүндэлhэн газетэ байбашье, «Правда Бурятиин» урда гараhан газетэнүүд буряад, ород зониие нэгэдүүлэн жагсааха, аха дүүгэй хани барисаа бэхижүүлхэ талаар нилээд ехэ юумэ хэhэн байна бшуу. Энэ hайн ёhо заншалые газетэ мүнөөшье болоторoo үргэлжэлүүлhээр, хүгжөөhөөр. Ленинскэ национальна политикые олондо гүнзэгыгөөр ойлгуулха, интернационализмые, арадуудай хани барисаае бэхижүүлхэ асуудалнуудта газетэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулна. Тэрэнэй тулада түүхэдэ болоhон бодото баримтануудые, ушарнуудые хэрэглэнэ. Буряад ороной Россида hайн дураараа нэгэдэн ороhоор 300 жэлэй, республикын ниислэл Улаан-Үдын 300 жэлэй ойнуудые hайндэрлэхэ үедэ арадуудай хани барисаа улам бэхижүүлхэ талаар газетэ аша үрөөр ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, ленинскэ национальна политикые номноон ойлгуулха хүдэлмэри бүришье эдэбхитэйгээр эмхидхэгдэhэн зэргэтэй.

Мораль болон этикын асуудалнууд газетэдэ саг үргэлжэ бэшэгдэжэ байдаг. Уран зохёолшод, культурын ажал ябуулагшад, түрүү хүдэлмэришэд ба колхознигууд, журналистнууд бэшэдэг. Буржуазна үзэл бодол баримталагшад гээгдэнги байдал, албан хойрог ябадал, hалихай hамуу ушар, хүнүүд хоорондын буруу ёhоной харилсаан зарим материалнууд дотор эрид шууд шүүмжэлэгдэдэг байна. Хүмүүжүүлгын ба үзэл бодолой асуудалнуудаар газетэдэ ехэ хөөрэлдөөн болодог шуу.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха талаар шэнэ арга бэдэрхэ, соёл сурталай хүдэлмэриие аша үрэтэй болгохо, ажалшадай дунда ябуулагдадаг хүмүүжүүлхы хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулха асуудалнуудта редакцида үнгэргэгдэдэг партийна хүдэлмэрилэгшэдтэй, пропагандистнуудтай, уншагшадтай журналистнуудай эмхидхэдэг нүхэр ёhоной уулзалганууд зорюулагдана. Нимэ уулзалганууд аша туhаар ехэ. Шэнэ темэнүүд түрэдэг, газетын хүдэлмэриин дутагдалнууд элирдэг. КПСС-эй Железнодорожно, Бэшүүрэй ба бусад райкомуудта, мүн худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэй болоhон уулзалганууд угаа hонирхолтойгоор үнгэрhэн байна.

Литература ба искусствын асуудалнуудаар газетэдэ толилогдоhон материалнуудые уншагшад баhал hонирхолтойгоор угтадаг. Тиимэhээ нимэ материалнуудые газетэдэ тунхаглахадаа хүнүүдые hайн hайхан зүйлнүүдтэ, оюун бэлигтэнэй гүн баялигта дуратайгаар, тэдээниие хүндэлдэгөөр хүмүүжүүлхэ зорилго газетэ урдаа табина.

КПСС-эй Центральна Комитедэй апрелиин (1968 оной) Пленумэй тогтоолтой зохилдуулан, үзэл сурталай хүдэлмэри hайжаруулха талаар газетын үмэнэ харюусалгатай зорилгонууд табигдаа. Энээнтэй дашарамдуулан, газетэ хадаа өөрынгөө хүдэлмэриие эрид хубилган, тематикаяа үргэдхэхэ, буржуазна үзэл сурталай харша шэнжэ шанарые эрид шүүмжэлхэ хүдэлмэриие добтолхы шэглэлтэйгээр эрхилхэ ёhотой болоно. Статьянуудай теоретическэ шанарые дээшэлүүлхэ, газетын үгые ашаг үрэтэй болгохо шухала. Саашадаа марксистско-ленинскэ теориие хурсаар номнохо, энэ хэрэгтэ эрдэмтэдые, бэрхэ пропагандистнуудые үргэнөөр хабаадуулха шухала болоно.

Хани нүхэр, ниитые хүмүүжүүлэгшэ байха гээшэ газетын гол уялга. Партиин эрилтэнүүдтэ хүрэмөөр байхын түлөө манай коллектив али бүхы аргаараа оролдохо.

Газетын түшэг тулгуури

Буряадай большевик хэблэлэй тогтоhон түрүүшын үдэрhөөнь партиин Центральна Комитет тэрэниие халуун анхаралаар хүреэлhэн юм. КПСС-эй ЦК өөрөөшье, мүн партиин обкомоор дамжуулан, манай газетэнүүдые байгуулха, полиграфическа бааза бэхижүүлхэ, газетын хүдэлмэрилэгшэдые ургуулан хүмүүжүүлхэ талаар айхабтар ехэ туhаламжа үзүүлhэн гээшэ. Центрhээ республикын хэблэлдэ хүдэлхөөр мэргэжэл түгэс кадрнуудые манда ходо эльгээжэ байгаа.

Партиин ЦК-гай 1929 оной майн 27-до абаhан «Буряад-Монголой парторганизациин хүдэлмэри ба байдал тухай» тогтоол республика дотор хэблэл хүгжөөхэ (илангаяа үндэhэн хэлэн дээрэ) хэрэгтэ угаа ехэ удха шанартай байгаа. Энэ тогтоол дотор областной партийна организациин амжалта, тэрэшэлэн тэрэнэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тэмдэглэгдээ hэн. Үргэн ниитэ буряад зоной дунда гэгээрүүлхы хүдэлмэри hулаар табигданхай гэжэ тэрээн дотор хэлэгдэhэн бэлэй. Тэрэнhээл боложо, шажанда шүтэхэ, лама, бөөдэ этигэхэ ябадал дэлгэрhээр hэн. Эдэ ушарнууд ажахын, культурна хүгжэлтэдэ hаад түбэг ушаруулна гэжэ тэмдэглэгдэhэн зэргэтэй.

Буряад орондо культурно-национальна байгуулга саашадань хүгжөөхэ зорилгоор Центральна Комитет али олон бодото хэмжээ ябуулгануудые хараалhан. Тиихэдэ национальна литература, искусство, радио ба хэблэл дэлгэрүүлгэдэ онсо анхаралаа табидаг hэн.

Партиин ЦК-гай Тогтоолые бэелүүлэн, «Бурят-Монгольская правда» өөрынгөө хүдэлмэриие үндэhөөрнь шэнэдхэн хубилгаа. Тиигэжэ национальна культура хүгжөөхэ, үндэhэ яhанай илгаа гаргаха ябадалтай тэмсэхэ асуудалнуудта анхаралаа бүри хурсаар хандуулдаг болоо бэлэй. Ажахын байгуулалтын асуудалнуудаар толилогдоhон материалнуудай удхань тодо, хурса боложо захалаа.

Партиин ЦК өөрынгөө хүтэлбэрилхы үүргые өөрынгөө хэблэлэй центральна органоор дамжуулан нютагай хэблэлдэ нүлөөлдэг байгаа. «Правда» манай республикын хэблэлэй шэнжэлэлые хэдэн дахин толилhон байха юм.

Областной партийна организацишье республикынгаа хэблэлые угаа анхаралтайгаар хүгжөөгөө. КПСС-эй обком өөрынгөө газетын хүдэлмэриие ходо хүтэлбэрилжэ, гол шэглэлээ олоходонь туhалжа байгаа. Тэрэнэй хэhэн hайн хэрэгые ходо дэмжэдэг гээшэ. Квартал бүхэнэй тематическа түсэб баталдаг, шухала политическэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ заабари, түсэб зохёодог юм.

Ниитэ олон уншагшадтаяа нягта холбоотой, тэрэнээ улам бэхижүүлжэ байхые КПСС-эй обком заабарилдаг. Хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэй хүдэлөөнэй республика дотор hая дэлгэржэ байха сагта партиин обком энэ асуудалые зорюута зүбшэн хэлсэhэн, бодото хэмжээнүүдые хараалhан юм. Рабселькорнуудай республиканска түрүүшын съезд 1927 ондо болоо hэн. Тэрэнhээ хойшо энэ хүдэлөөн ёhотойл олонниитын хэрэг болонхой. hүүлшын IV съездэ 600 делегат хабаадаа. Эдэнэр манай хэдэн мянган эдэбхитэй хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй бэшэгшэдэй түлөөлэгшэд гээшэ. Харин хорёод онуудта оройдоол хэдэн зуугаад хүн болоогшо hааб даа.

«Правда Бурятии» газетэ жэлдээ 16—18 мянган бэшэг өөрынгөө рабселькорнуудhаа абадаг. Ажалшанай бэшэг бүхэндэ—шэнэ бодол, шэнэ дурадхал. Мүнөөнэй хүдөөгэй, хүдэлмэришэн бэшэгшэд материалаа гансал толилуулхын тулада эльгээнэ бэшэ, харин hанал бодолоо хубаалдахые, ажаглалта хэхые, али бүхы hалбариин хүдэлмэриие hайжаруулха зорилгоор дурадхал оруулхые хүсэнэ ха юм.

Газетын хүдэлмэридэ штатнабэшэ корреспондентнүүдэй олосроо хабаададаг түхэл маяг жэл ерэхэ тума хубилна. Энээниие редакциин дэргэдэ байгуулагдаhан ниитын hайн дуранай приёмно, предприяти, колхоз, совхозуудай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн редакциин таhагууд гэршэлнэ. «Правда Бурятии» газетын ниитын приёмнодо хэдэн арбаад эдэбхитэй уншагшад хүдэлдэг. Тэдэнэр газетэдэ юугээршье сэгнэшэгүй ехэ туhаламжа хүргэдэг. Ганса нёдондо ниитын приемныя гэшүүд редакцида ороhон мянга гаран бэшэг шалгаhан, тиигэжэ бодото хэмжээ абаhан байха юм.

Уншагшадтай холбоогоо улам хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэн ба хүдөөгэй бэшэгшэдэй хүдэлөөе дэмжэхэ, хүгжөөхэ гээшэ газетын хүндэтэ уялга мүн.

* * *

«Правда Бурятии» газетэ анха тогтоhоор хоёрдохи 50 жэлэйнгээ богоhо алхаба. Редакциин коллектив газетынгээ дабаhан замай алхам дахин дахин харана, хэhэн юумэнүүдээ шүүмжэлхы ёhoop сэгнэнэ, газетээ улам удха түгэлдэр болгохо аргаяа хараална. Засаг түрын дээдэ шагналда урагшатай hайн хэрэг үйлөөр харюусахын тулада «Правда Бурятиин» журналистнууд, тэрэнэй олон тоото эдэбхитэд, полиграфиин хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байhаниинь дамжаггүй.

Ц. ОЧИРОВ,
«Правда Бурятии» газетын редактор, түүхын эрдэмэй кандидат.

«Правда Бурятиин» газетын редколлегиин гэшүүд ээлжээтэ зүблөөн дээрээ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

КПСС-эй Буряадай обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха тухай

Хэблэлдэ олон жэлдэ hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө «Правда Бурятии» газетын 50 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Беликова Мария Сергеевнае — «Правда Бурятии» газетын редакциин машинистка.

Блинова Татьяна Федоровнае — «Правда Бурятии» газетын редакциин бэшэгэй таhагай тоо бүридхэгшэ.

Болдогоев Иннокентий Иннокентьевичые — «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо байhан.

Власова Вера Петровнае — «Правда Бурятии» газетын харюусалгата секретарь байhан.

Дашиев Бато Будаевичые — «Буряад үнэн» газетын харюусалгата секретарь.

Дериглазов Анатолий Михайловичые — «Правда Бурятии» газетын ахалагша литсотрудник.

Дондуков Цыретор Цыреновичые — Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй управлениин начальник.

Истомин Алексей Ивановичые — «Правда Бурятии» газетын фотокорреспондент.

Коркин Юрий Михайловичые — «Правда Бурятии» газетын тусхай корреспондент.

Куртошин Николай Петровичые — «Правда Бурятии» газетын хүдөө бэшэгшэ.

Леонтьева Эллина Спиридоновнае — «Правда Бурятии» газетын соёлой таhагые даагша байhан.

Мартынова Луиза Николаевнае — «Правда Бурятии» газетын литсотрудник.

Нагорнова Августа Ивановнае — «Правда Бурятии» газетын корректор.

Орлов Виктор Степановичые — «Правда Бурятии» газетын ахалагша литсотрудник.

Пронин Евгений Ивановичые — «Правда Бурятии» газетын редакторай орлогшо байhан.

Сертакова Мария Васильевнае — «Правда Бурятии» газетын корректор.

Серова Ольга Васильевнае — «Правда Бурятии» газетын литсотрудник байhан.

Леонов Фёдор Михайловичые — «Правда Бурятии» газетын редакциин ниитын таhагые даагша.

Харченко Григорий Степановичые — «Правда Бурятии» газетын рабкорр.

Шапошников Александр Федоровичые — «Правда Бурятии» газетые гаргагша.

Цыренов Дамба Цыреновичые — Түнхэнэй аймагай «Саяны» газетын редактор.

БИБЛИОТЕКЭДЭ ОРОХОДО...

Совет хүнүүд эрдэм болбосоролойнгоо дээшэлхэ тудам ном ехээр уншадаг болоно. Айл гү, али хүн бүхэн өөрын библиотечкэтэй.

Мүн гүрэнэй, ниитын библиотекэнүүдтэ номой жаса жэлһээ жэлдэ улам баяжана, уншагшадшье олошорно.

Энээниие баримталха гэбэл, Улаан-Үдын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой Дээдэ-Саянта һууринай библиотекэдэ орожо үзэе.

— Өөһэдөөл тобшолыт даа. Манай эндэхи 115 урхэтэ айлһаа 252 хүн ном ходоодоо абажа уншадаг юм. Гэр бүлэ бүхэн дотор хоёрһоо улүү уншагшад тоологдоно,— гэжэ библиотекарь Нина Ермиловна Черноярова дарууханаар хөөрэхэ.

Дурсагдаһан библиотекэ бригадын конторын багахан нэгэ таһалга соонь байрланхай. Тэндэнь ехэ арюун сэбэр, гуримтай зохид. Номуудынь түрэл түрэлөөрөө илгагдан табигданхай.

Нина 12 жэлэй саада тээ энэ Дээдэ-Саянтын библиотекэдэ хүдэлхөөр ерэһэн юм. Тиихэдэнь эндэ ямаршье эмхи гурим байгаагүй. Номшье үсөөн, хүншье балай ородоггүй һэн ха. Теэд лэ басаганай халуун дураяа гаргажа хүдэлхэдэнь, библиотекэ ходоодоо галтай гэрэлтэй, хүн зоной ула мүртэй болоһон байна.

Нина Ермиловна эрдэм мэргэжэлээ ходоодоо дээшэлүүлдэг. Улаан-Үдын культурно-гэгээрэлэй училищиин библиотекын таһагта заочноор һуралсажа, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ. Мүнөө ондоо юумэн тэрэнэй һанаа зобооно: эдэбхитэдэйнгээ тоо олошоруулхын, библиотекээ бригадын партийна эхин организациин найдамтай туһалагшань болгохын хойноһоо оролдоно.

Бусад тосхонуудые абажа үзэхэдэ, соёлой эмхи зургаанда туһаламжа үзүүлмээр багшанарай гү, али бэшэшье ехэ ехэ коллективүүдтэй байдаг.

Теэд эндэхи Саянтын һургуули ороойдоол эхин һургуули ха юм. Багшанарынь хоёрхон хүн. Ушар тиимэһээ, жэшээнь, уншагшадай хуралдаа үнгэргэхэ болоо һаа, Нина басаган ондоо хэндэшье найдангүй, харин лэ өөрөө шунажа ородог зантай.

Гадна нүхэр Черноярова малшадта ходо ошодог. Тэндэ ном абаашажа үгэхэһөө гадна, шэнэ һонин газетэ, журнал уншалга эмхидхэдэг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Теэдшье библиотекарь эрхим агитатор гэжэ тосхон дотороо тэрэ дэмы суурхаагүй. Һунгуулиин гү, али улас түрын бэшэшье ажал ябуулгануудай үедэ нүхэр Черноярова агитаторай гү, али һунгуулиин комиссиин гэшүүнэй үүргэ дүүргэдэг.

Эгээ мүнөө бэрхэ библиотекарь уншагшадайнгаа эрилтые ехэ наринаар бүридхэнэ. Тиихэдэнь, олон шэнэ һонин юумэнүүд элирнэ. Жэшээнь, тракторна бригадын учетчик Аксен Евдокимович Кирилов — КПСС-эй түүхэ шудалха талаар эхин политһургуулида һуралсагша — ехэнхидээ политическа номуудые һонирходог, колхозчугууд Егоров Д. М., Культиков М. Л., Зайцев Г. И. болон бусад уран һайханай болон хүдөө ажахы тухай литература олоор уншадаг байба.

Ямаршье, алишье библиотекын ажал хүдэлмэри ном хубаалга дээрэ харагдадаг гээшэ бэзэ. Дурсагдаһан библиотекэ уншагша бүхэндөө үнгэрһэн жэлэй турша дотор хорёод ном үгөө. Энэ — һайн үрэ дүн. Ингэхэдээ ехэхэн хэмжээнэй литература арад зондо нэбтэрүүлэгдээ. Хаа хаанагүй адли иимэ һаа ямар һайн байха һааб!

Н. Е. Черноярова оролдосотой шударгыгаар хүдэлжэ, бусад бүхы нүхэдтөө ульгэр жэшээ харуулна. Хүн зонойнгоошье дунда магтуулан суурхана.

З. ТЭЛИН.

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ҮДЭШЭ

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ Улаан-Үдын техникумдэ Максим Горькиин прозо, Сергей Есенинэй поэзи гэһэн уран зохёолой үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Тэрээн дээрэ артистка Ирина Владимировна Горелова уран зохёолшодой ажабайдал болон зохёолой хүдэлмэри тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Удаань нүхэр Горелова программаһаа гадуур, суглаарагшадай гүйлтаар, Сергей Есенинэй уянгата шүлэгүүдые, поэмэнүүдые сээжээр уншажа баясуулаа.

М. МЕДОВАЯ.

НАЙРУУЛГА

ЭХЫН ҮГЭ

Ц-Д. ХАМАЕВ

Хүбүүдни, энэ дэлхэйдэ хүн бэеыетнай олгожо табихадаа, үндылгэжэ үендэтнай хүргэхэдөө, этигыт даа намдаа, буурал сагаан эхэдээ, далай ехэ найдалтай, дайдаар хэмжэшэгүй омогорхолтой ябадаг гээшэ һэм даа. Дорохи нойтыетнай хуурайлжа, нойргүй хоноодог һүнинүүдээ, наадандаа тархяа эрьеэд, нойто хооһоор бүхэли үдэртөө тэнэхэдэтнай гэдэһыетнай үлдэхөөнгүй ябуулха гэжэ оролдодог үдэрнүүдээ, хүбүүдни, тоолоод, дурсаадшье яахамниб даа. Өөһэдөө һамга абажа, үхибүүтэй болоходоо, эдэ мэтые үзэхэ, ойлгохот. Таанарни даляа ургажа, табан хушуута гүрэн соогоо таран ошоот. Табан таанараймни хоёр ахатнай тангил нүхэдөө шэлэжэ, талаан хубяа һунгаа. Хүдөө талын хүхэ ногооноор, хүхы шубуунай донгодооноор хүхинэһэн түрэ найрыень һанаад, хүгшэн эхэтнай уяраадшье абанам даа. Бишье залуу ябааб, илдам нүхэрэйнгөө алтанһаа үнэтэй үгэ дуулажа, энаг дуранай һоггомо дээжыешье амасааб. Тиимэл ха юм даа, дэлхэйн жама ёһо гээшэ, хүбүүдни. Саг ябажал байха, наһан ошожол байха. Таанарни нэгэтэ сагаан толгойтой болошонхой, эхынгээ хэлэдэгые һанажа, һахалаа эмирэн һууххалта. Тиихэдэ эхэтнай байхагүй. Хэлэһэн үгыень юундэшье дууладаггүй, хэрэглэдэггүй һэмбибди гэжэ тэнэгхэн, гүлмэрхэн нэгэнтнай хожомдоһондоо уйлаха, шаналха, тархи толгойгоо шаахал даа. Теэд үнгэрһэн юумые тэхэрюулхэ гээшэ юунһээшье хүшэр юм. Тиимэл хадань эхэтнай хэлэжэ байнам.

Энэ наһанай ябадал соо эхынгээ, эсэгынгээ заабариһаа гараагүй һаатнайл дээрэ һааб даа. Эхэ хүн түрэһэн үхибүүмни түгэншэлжэ, зобожо, архи уужа, амаа халанхай, ангагашажа, аамайжа, зоной шоодобори, нүхэд һүүдэрэйнгөө доромжо боложо ябаһай даа гэжэ хэзээдэшье бодохо, сэдьхэхэгүйл. Яагаал һаа, сэхэ сэбэр, ухаатай сэсэн ябаһай даа, һайхан һуужа байһай даа гэжэ оролдохол, танайнгаа түлөө юугээшье үгэхөөр бэлэн байхал. Тиихэдэ таанар, тэнэгүүдни, (эжытнай хэды таанадаа үшөөл үнжэгэн багаханууд гэжэ һанажа ябадаг ха юмбиб даа) ингэжэ түрэхэ ёһотойдоо түрөөд лэ, ингэжэ ходоодоо мүнхэ ногоон, һэгсэгэрхэнүүд ябахын шэнээнээр һанажа, бага юумэ тоодоггүй. бардам баргахан ябадагта. Гүйсэд ухаа орохогүй бэшэ орохол юм аабзат. Теэд «хожомдонхаар холо түрүүлээшэнь дээрэ» гэһэн урагша һануулһан арадай сэсэн үгэ бии ха юм даа. Би өөрынгөө үндэр наһан соо хүн гээшэ үдэр бүри ухаа ородог гэжэ ойлгодог болонхойб.

«Эрэ хүн эрдэни шандамани, эрэ хүнэй харгы ута юм»; «Эрэ хүнэй зосоо эмээлтэ хазаарта багтаха»,— гэхэ мэтэшэлэн гүн удхатай үгэнүүдые буурай сагаан буряад араднай урда сагһаа хойшо хэлсэдэг. Эдэ үгэнүүдые, хүбүүдни, хэр баримталжа, сахижа, тахижа ябадаг хабта даа? Үе саг ондоо болоо. Һургуули намнажа, мэргэжэл олонот, дэлхэйн һониниие дуратай сагтаа мэдэжэ, дуулажа байнат; ухаан бодолоо хурсадхахын тула унтангүй хононот. Хэды тиигэбэшье хэр угһаа хойшо элинсэг хулинсагайнгаа тодхолтой мэргээр хэлсэжэ, мандаа дамжуулһан ухааень хабшуулалсагты, абажа, мэдэжэ ябагты гэжэ эхэтнай хэлэхэл байнам.

Эхэтнай танһаа таба сагаанай хэлтэрхэйшье эрижэ үзөөгүй хамнай даа. Асаржа үгэһэн бэлэгыетнай, һарбайжа үгэһэн мүнгыетнай абахадаа, шамарлажа, голожо, хэлээ шомшоржо үзөөгүйл. Үлүү гараһан юумэнһээ үгэлсөөд, үгэһыетнай абаад лэ һуухадаа, һанаагаа тэгшэрдэг. һахайжа налайдаг хүн ха юмбиб.

Ай зайлуул даа, хүбүүдни, эдишэ зөөрилдэ шунажа, эхээ тамалбат даа, хари. Эд зөөри суглуулжа, энэ дэлхэйдэ жаргаһан хүн хомор юм. Жаргал гээшые таанарни юун гэжэш ойлгодог зон аабта даа, миниин һанахада, жаргал гээшэ үбшэн зоболонгүй, һайн сэдьхэлтэй ябалган, нүхэсэл талархал, ажабайдалаа номой ёһоор түхеэрэлгэн, эрдэмээр бэеэ шэмэглэлгэн агша. Хомхой сэдьхэлээр, хорото һанаагаар хүн хэзээдэшье юумэнэй урда ороогүй, юртэмсын байдалые хубилгаагүй юумэл.

Инаглан олоһон нүхэрөө, хүбүүдни, эжы мэтэ хүндэлжэ, эрдэни алтан мэтэ эдлэжэ, «бурхан» мэтэ тахижа, саанатай, наанатай, үгэ хүүрээ ойлголсожо ябаарайгтыл даа. Хүниие хүндэлһэн хүн өөрыгөө хүндэлдэг юм.

Үрэтэ хүн хүнэй үхибүүе бү хэлэ гээ юм урдань. Теэд тандаа хэлээгүйдэм болохогүй иимэ нэгэ ушар тохёолдоо. Жамбуудайе танихa хаямта даа дүүһаа. Яахамни гээшэб, ябаһаар ябатараа тэдэнэйдэ һаяшаг ороод, яһаа ябтайжа гарааб. Тухайлхада, тон һоггууш бэшэ, ухаатаяал хэбэртэй. Хүн оромоо алдаһан лэ барһан хаш даа. Хүн болгожо табиһан хүгшэн эхэеэ аманда орохысо хараагаад, үхибүүтэй ганса эхэнэрээ үлдэжэ газаа гаргажархёол даа. «Яанаш, хүбүүн, боли даа» гэһэн бишье хэлүүлхысэ хэлүүлээб. Яһа зууһан нохойдол аржаганууp, янданхан хүбүүн гээшэ ха. Үлүүсэ эрхэлүүлжэ, өөхэ тоһон соо хүльбэрүүлжэ үндылгэһэнэйнь үрэ гээшэ ха гэжэ бодооб. Хүбүүдни, хайрлагты, хэшээгты, бага ехэгүй дууһыень хүндэлжэ ябаарайгты даа. Нэгэндээ нэтэржэ нэхыгээ хэдэрһэн зонуудта ухаажаагүй гүлмэрхэн үхибүүдшье һаа дурагүй юм.

Дала наһанайнгаа эр[...] ерэжэ, гэдэргээ һарабш[...] хадам, далан сүмбэр[...] орьёл үндэр оройнууд а[...] гаар манаран, адхын [...] зүрхыем хүлгүүлэн, ала[...] нюдыем манатуулан ба[...] гуунинхан дагууни даа, [...] далайн гүнзэгы, дайдын [...] абаһан дала наһамни. Да[...] дагууни даа, дагууни, [...] жые, зоной һайхые үзэһ[...] һамни. Дагуунинхан да[...] дагууни, уйдхар зоболо[...] шье: уйлажа һугшаһан [...] шье хараһан дала наһа[...] нинхан дагууни даа, дагу[...] байдалай гурбан ехэ д[...] рынь үзэгдөө: түрэгдөө, [...] даа. Гурбадахи ехэ дал[...] бөөе хараһан эхэтнай та[...] хэл юумээ хэлэнэ,— [...] юумээ дуулгана бшуу [...] бүүдни.

Хүбүүдни, жаргалта[...] нат гэжэ тан тухайгаа [...] дохо байнам. Таанада[...] жаргалтай, зоборигүй [...] лөө эсэгэтнай шуһата да[...] голоо үгөөл. Ерээдүйн г[...] дал тээшэ таанадайм[...] нюдэд шэртэнэ. Энэ ба[...] надни хэндэшье эмдүү[...] шье буляалгаха ёһогүй[...] болоо һаань, эхынгээ ү[...] шуһые бү хайрлагты. Э[...] рэһэн эхэ хоёртнай адл[...] мэдэгты, хүбүүдни.

Дагуунинхан дагууни, [...] һатай эхынгээ далай ех[...] харюулжа ябахатнай ба[...] бүүдни.

Улаан-Үдын үрэ-жэмэстэ станцида республикын колхоз, совхозуудай һаалиин фермэнүүдые даагшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ 3 һарын курса эмхидхэгдэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Түнхэнэй аймагһаа ерэһэн һуралсагшад (наада таладань зүүн гарһаа) Саянай совхозой МТФ-е даагша Н. Арбалжанов, «Сибиряк» колхозой һаалишан Н. Софьин, (саада таладань) Турахай совхозой Хойто-Голой фермые даагша Д. Шохонов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша Н. Ябжанов гэгшэд һууна.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

ХҮН БҮРИ УТА НА[...] НАҺАЛДАГ БОЛО[...]

Павел ЛУКОМСКИЙ,

СССР-эй Медицинын эрдэм ухаанай академиин үнэнтэ[...] профессор, РСФСР-эй эрдэмэй габьяата ажал ябуу[...] Бүхэсоюзна карбиологическа бүлгэмэй түрүүл[...]

Зүрхэнэй хэрхэ гэхэ гү, али порок тухай тогтон хэлэхые түбхын түрүүн хүсэхэ байнаб. Хүн юрэнхыдөө элүүр түрэдэг, харин хожомынь, ямар нэгэн үбшэн хүрэһэнһөө уламжалан хорото стректококк саашаа тараад, зүрхэнэй хабхагуудта хоро хүргэдэг юм. Тиигэжэ зүрхэнэй порок бии болодог. Иимэ үбшэн үшөөл олон ушардаг байһаар. Гэхэ зуура, үшөө 35—40 жэлэй үнгэрхэдэ, манай орон дотор зүрхэнэй порок үбшэн хүнүүдтэ хүрэхээ болижо, үндэһөөрөө үгы болохо гэжэ найдаха үндэһэ баримта бии.

Иимэ үбшэниие үгы хэхэ арганууд гол түлэб хараалагданхай гэжэ хэлэхэдэ болохо. Энэ талаар ехэ илалта туйлаһан манай эрдэм наукын түлөө омогорхомоор. Иимэ үбшэнһөө һэргылхэ эмүүд, хирургическа арганууд зохёогдожо, улам наринжуулагдажа байнхай. Байгаалидахи хорото хорхойнуудые (микробуудые) сүм үгы хэжэ шадахагүймнай элитэ. Гэбэшье тэдэ микробууд хүнэй бэедэ оромсоороо хэрхэ үбшэн (ревматизм) үүдхэжэ шадахагүй: хаһа саг соогоо хэрэглэгдэһэн һэргылэлгын арга хэмжээнүүд тиимэ үбшэн зайсуулдаг юм.

Гипертони ба атеросклероз үбшэнүүдтэй тэмсэхэнь нилээд бэрхэтэй байһаар. Гипертони, миокардын инфаркт (зүрхэнэй һудалнуудай хабшалга), атеросклероз гэдэгүүд нэгэ түрэлэй, дүтэрхы үбшэнүүд. Бэе махабад тэдхэдэг гуримай алдагоног болоходо атеросклероз хүрэдэг, гэхэтэй хамта тиимэ гурим түбэй нервын амин һудалнуудаар дамжуулан бэелүүлэгдэдэг. Гипертониие һудалай үбшэн (невроз) гэжэ совет эрдэмтэд тухайлна. Тайлбарилан хэлэбэл, түбэй нервын (ураг тархиин) ямараар хүдэлһэнһөө дулдыдана. Шуһанай гүйдэг гол томо һудалнуудай, тэдэнэй нервын хүдэлсэһөө уламжалан һудалнуудай хабшадаг үбшэн хүрэжэ болохо юм.

Иимэ үбшэнтэниие эмнэлгын

талаар яһала ехэ ам[...] лагданхай. Гипертони[...] тэй олохон хүнүүдэй [...] далнуудтахи шуһанай[...] эмэй хүсөөр нэгэ хэм[...] байлгадаг болонхой.

Зүрхэнэй хабшад[...] ниие һэргылэн сара[...] шуһанай бүлиншэлг[...] даг эмүүд (анти[...] нууд) хэрэглэгдэнэ.

Зүрхэнэй һудалну[...] шадаг (миокардын [...] үбшэнтэй хүнүүд е[...] сотойгоор эмшэлэг[...] ехэтэй эмүүдэй хажу[...] нэ техникэ хүнэй ам[...] түлөө тэмсэлсэнэ. П[...] болон механизмууд [...] хүдэлсые ажаглан [...] туһалдаг болонхой. [...] мнай хүсэтэй эмүүд[...] хабад худар оруулха[...] сохисые электрическ[...] зайн туһаламжаар [...] хэ опол хаһыень ол[...] һалдаг байна. Зүрхэ[...] жэгдэрүүлхэ түсха[...] бии. Зарим түхэлэй [...] хүрэхэдэ, зүрхэнэй [...] хүнгэдхэхын тула [...] гүйсэ тааруулха арг[...] дэг болоо.

Һургуулида, гэр[...] коллективтээ бодом[...] хүмүүжүүлхы ябуулха. гэртээ ар[...] сахиха, ажал болон [...] зүбөөр эмхидхэхэ, [...] гаар эдеэлхэ гээшэ [...] һээ һэргылхэ шухал[...] арга болоно. Иимэ г[...] сахибал, түгэс бол[...] эдэбхи үүсхэлтэй[...] юумэнһээ зангаа хү[...] даасатай даруу хү[...] мүүжүүлхэ ябадал[...] хэм болодог. Тиигэ[...] тони, атеросклероз ү[...] хүрэлгэ үсөөрхэнь [...]

Бэе махабадай [...] бэеын элүүр энхэ [...] үүргэ дүүргэдэг. Сп[...] корд туйлахын тэд[...] харин врач хүн хад[...] хэнэй бэеын элүү[...] һайн байхын тула [...] рэглэхые һанамжал[...] ханаб.

ТЕЛЕФОН ★ ТЕЛЕГРАФ ★ РАДИО — ХИЛЫН САДАНАҺАА

Нэгэн адли һанал бодол

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин Социалис нэгэдэмэл парти ба Швейцариин Ажалай парти хадаа империализмын зэрхэг түримхэй ябуулгын шангадажа байһан үедэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые нягтаар жагсааха үгаа шухала болоо гэжэ тоолоно. Тиимэһээ коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй 1968 оной ноябриин 25-да Москвада зарлагдаһые тэдэнэр һайшаана гээд Швейцариин Ажалай партиин делегациин ГДР-тэ айлшалһан тухай эндэ толилогдоһон коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Швейцариин Ажалай партиин Генеральна секретарь Э. Воог түрүүтэй тус партиин делегациин ба СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн П. Фернер түрүүтэй партиин ЦК-гай делегациин хоорондо хани ёһоной хөөрэлдөөн боложо, уласхоорондын байдалай ба дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй асуудалнуудаар хоёр партиин хэдэг ажал ябуулга тухай һанамжануудаа мэдэлсээ.

СЕНАТОР РОБЕРТ КЕННЕДИИЕ ХОРЛОБО

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Калифорни штадта эхин һунгалтануудай болоходо, илажа гараһантаяа дашарамдуулан, сенатор Роберт Кеннедиин Лос-Анджелесэй «Амбассадор» гэжэ гостиница соо июниин 5-да пресс-конференци хэжэ байхадань тэрэниие хорлоһон байна.

Информационно агентствэнүүдэй, телевидениин мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Р. Кеннеди буудуулжа, тархяа, сээжэ болон гуяа шархатаа. Кеннеди тэрэ дороо Лос-Анджелесэй түбэй больницада абаашагдаһан байна. Хорлогшо хэдэн дахин буудаа. Кеннедиин һамганай, дүү, телевидениин корреспондент, танигдаагүй эхэнэр мүн лэ шархатаһан байха юм. Буудагша баригдаа.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Лос-Анджелесһээ абтаһан һүүлшын мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Роберт Кеннедидэ операциин хэгдэжэ байха үедэ, гартаа ташуур буу бариһан нэгэ хүн хорлолго хээ гэжэ һэжэглэгдээд баригдахадаа, өөрынгөө нэрэ мэдээсэхэһээ арсаа. Хараха янзада 23—25 наһатай гэжэ һанахаар. Кеннедиие буудаһанай һүүлээр, хорлолгодо хабаалалсаа гэжэ һэжэглэгдэһэн үшөө хоёр хүниие полици арестовалһан байна. Роберт Кеннедиие алаха гэһэн һэдэлгэдэ үшөө хэдэн хүн хабаадалсаа гэжэ багсаагдана.

Хорлолгын хэгдэһэн ушар байдалые дары түргэнөөр мүрдэхэ захиралта ФБР-дэ юстициин министр Р. Кларк үгэһэн байна. Президентын тушаалда бүхы кандидадууд саашадаа тусхай албанай агентнүүдээр хамгаалагдадаг болохо гээд Холбоото Штадуудай президент Л. Джонсон соносхоо.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Хорлуулһанайнгаа һүүлээр 4 шахуу часай турша соо хэгдэһэн операциие тэсэжэ гараһан сенатор, Роберт Кеннедиин хойноһоо врачнууд наринаар ажаглан хаража байһаар. Лос-Анджелесэй мэрэй орлогшын мэдүүлһэнэй ёһоор, сенаторай толгойе тудаһан һомон ураг тархиень гэмтээгээгүй. Кеннеди амиды үлэхэ гэжэ врачнууд найдана.

Кеннедиие хорлоо гэжэ һэжэглэгдээд, полицяар баригдаһан хүн мүнөө хаалтада һуужа байнхай. Тэрэ өөрынгөө нэрые нэрлэхэһээ, асуудалнуудта харюусахаһаа арсаһан зангаараа. Хаалтада һуугшын фото-зураг буулгажа абахыень корреспондентнүүдтэ зүбшөөхэгүйб гээд Лос-Анджелесэй полициин начальник мэдүүлээ. Далласта болоһон ушарай һүүлээр һэжэглэгдэгшэдэ хэншье мянган футһаа дүтэ хүрэтэр элыээгдэхэгүй» гээд тэрэ хэлээ.

Президент Джон Кеннедиие алаа гэжэ гэмнэгдэһэн Ли Освальдые полициин хараһаар байтарнь Далласта буудажа алаа һэн.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Сенатор Роберт Кеннедиие хорлоһон хүнэй нэрэ, Сирхан Сирхан гээд Лос-Анджелес городой мэр Йорти июниин 5-да болоһон пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Гэм хэгшэ 23 наһатай, урдань Иерусалимда ажаһуудаг байгаа. Тэрэнэй национальность тухай ямар нэгэн мэдээсэл хэхэһээ Йорти арсаһан байна.

Гэм хэгшэ тус бүридөө 100 долларой дүрбэн саарһан мүнгэ абажа ябаһан байгаа гээд Лос-Анджелесэй мэр мүн лэ мэдүүлээ. «Таарамжатай ушар байдалай тохёолдоо һаань», США-һаа гаража ошохые тэрэ һанаашалдаг байгаа гээд багсаагдана.

Пистолетдэй номерой бүридхэлөөр Лос-Анджелесэй полици гэм хэгшын нэрые тодоруулаа. Буугай эзэн гэм хэгшын аха Абель Сирхан Пасадена (Калифорни штат) ажаһуудаг байгаа бшуу.

Роберт Кеннеди наһа бараба

НЬЮ-ЙОРК, июниин 6. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Лос-Анджелесһээ мэдээсэһэнэй ёһоор нютагай сагаар 1 час 44 минутада сенатор Роберт Кеннеди больницада наһа бараа.

Югославидахи байдал

БЕЛГРАД. (ТАСС). ТАНЮГ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, орон дотор һүүлэй үедэ болоһон ушарнуудые СКЮ-гэй ЦК-гай гүйсэдком июниин 4-дэ хаража үзөөд, «илангаяа залуу мэргэжэлтэдые ажалаар хангаха, студентнүүдэй материальна ба ниитын байдалай эгээн лэ хурса асуудалнуудые удааруулангүй шиидхэхэ» шухала байһан тухай тогтоол таргаа.

Тиихэтэй хамта зарим хүнүүд ба бүлэгүүд демократическа ёһоор зүбшэл хэхые, демократическа эргаар үгээе ойлголсохые хүсэнэгүй, үнэндөө демократида харшаар шэглүүлэгдэһэн ябуулгануудые хэнэ, тиимэһээ Коммунистнуудай союз тэдэндэ эгээн лэ шанга харюу үгэхэ ёһотой гээд гүйсэдком онсолон тэмдэглэһэн.

Югославиин «Политика» гэжэ газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Белградай университедэй соведэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, профессор Маркович ингэжэ мэдүүлээ. Орон доторхи экономическа байдалһаа, хүдэлмэригүйдэлгэһөө, «манай социалис общество дотор энгэй предприятинуудта, акционернэ бүлгэмүүдтэ түшэглэдэг зарим капиталис формонуудай һүүлэй үедэ бии боложо байһанһаа, тэрэшэлэн биржэ нээхэ дурадхалнуудай оруулагдадагһаа» уламжалан студентнүүд ехээр һанаагаа зободог болоо.

Латиин Америкын 21 ороной бууршаалга

КАРАКАС. (ТАСС). Латинай Америкын 21 ороной эд бараа худалдаха абалгые хизаарлаха хуулиин проектые конгрессэдэ хаража үзэхэ байһан налда эдэбхи бууршаалга мэдүүлһэн нотые США-гай гүрэнэй департаментдэ Латинай Америкын 21 орон эльгээгээ.

Францидахи һунгалтын урда тээ

ПАРИЖ. (ТАСС). Июниин 23-да Франциин Национальна суглаанай һунгалта зарлагдаһан байгаа. Нэгэдэхи турайнь эхилхэ хүрэтэр арба найман үдэрэй үлэбэшье, эдэ һунгалтанууд сохом болохо гэжэ мүнөөдөө лаблан хэлэхын аргагүй байна.

Забастовко хэгшэдэй диилэнхи олонхинь хүдэлмэридөө гараагүй байһаар. Ажалшадай гол эрилтэнүүдые хангаха тухай хэлсээнүүдые ехээр унжагайруулша гэжэ правительствые гэмнэхэдээ, засагаархид зэд баяшуулые дэмжэнэ гээд Франциин Коммунис парти зааһан байха юм. ВКТ-гэй Генеральна секретарь Жорж Сеги «Юманите» газетэдэ интервью үгэхэдөө, ингэжэ заана. Экономикын хэдэ хэдэн һалбарида, хамагай түрүүндэ металлургическа ба машина бүтээлгын промышленностьда забастовко хэгшэдэй эрилтэнүүдые хангаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ һаатаад байна, «эдэ бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоһоной түлөө правительство зэмэтэй».

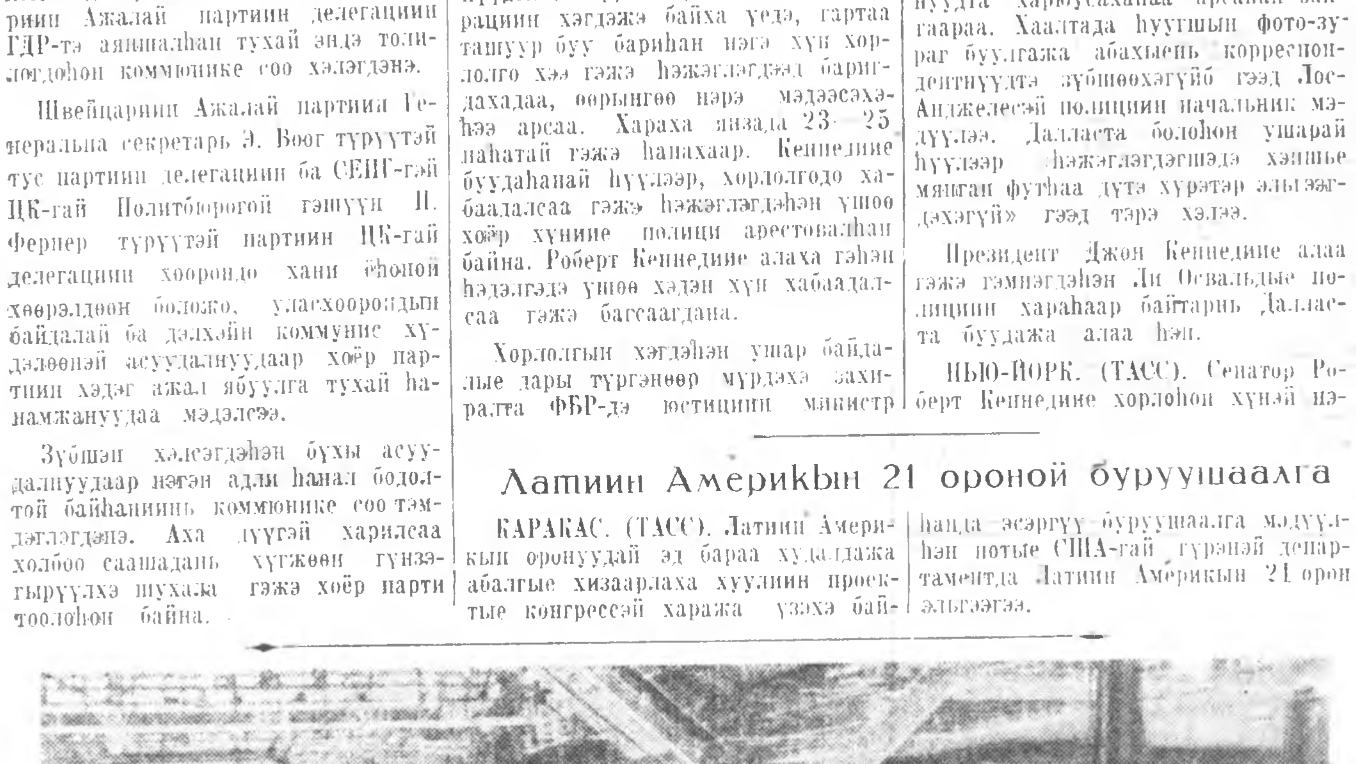
Национальна суглаанай депутадуудта кандидадуудые бүридхэлдэ абалтын бүхы орон дотор эхилһэн болобошье, һунгуулиин кампаниие таһалдуулхые эрмэлзэдэг этэгээдүүдэй саашадаа харата ааша гаргалга һунгалта үнгэргэлгые таһалдуулхагүй гэжэ найдахын аргагүй байна. Городуудай үйлсэнүүд болон талмайнуудта болодог тэмсэлые шангадхаха шалтаг правительствын тала баригшад бэдэрнэ гэжэ һанахаар болоод байна. «Республикые хамгаалха комитедүүдэй холбоон» гэдэгые байгуулһан правительствын тала баригшад харата муухай зорилгоор ороной элдэб районуудта демонстрацинуудые үнгэргэнэ.

Забастовко хэгшэдэй харуулнуудта, эдэбхитэй хүдэлмэришэдтэ бандидуудай шэнээр добтолжо байһан ушарнууд тухай газетэнүүд мэдээсэнэ.

Израилиин шэнэ харата ааша

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Израиль Иордани хоёрой хоорондо байлдаанай болюулагдаһан хилэ дээрэ шэнэ буудалдаае Израилиин сэрэгүүд июниин 4-нэй үглөөгүүр һүжэрөөгөө. Ассошиэйтэд Пресс агентствын корреспондентын Амманһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, иордан сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан газарые израиль самолёдууд бомбодоо гээд Иорданиин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Тиихэдэ ороной хойто талын Ирбид ба Умм Аль-Кайс городуудые израилиинхид артиллереэр буудаһан байна. Бүхэли үдэрэй турша соо үргэлжэлһэн буудалдаанай үедэ Иордан мүрэнэй нугын хойто талын хубидахи хэдэн тосхон хохидолдо ороо.

ЛОНДОН. (ТАСС). Тусхай захиралтын гаратар Амманай аэропорт июниин 4-һөө хаагдаа гээд Рейтер агентствын корреспондент Амманһаа мэдээсэнэ.

ПАРИЖ. «Рено» гэжэ автомобиль бүтээлгын заводой 10 мянга гаран хүдэлмэришэд забастовко эмхидхээд, предприятиингаа олонхи цехүүдые эзэлһэн байна. Салин хүлһэ нэмэхэ, хүдэлмэриин үдэр богони болгохо, предприятида профсоюзай эрхэ үргэдхэхэ эрилтэнүүдээр забастовкодо хабаадагшад үшөөл саашань үргэлжэлүүлхэ зорилготой. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: предприятиин нэгэ цех соо болоһон митинг.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Правда Бурятии» газетэдэ КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга. «Домог түгэлдэр табин жэл» гэһэн Ц. Очировай статья. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Домог түгэлдэр табин жэл» гэһэн Ц. Очировай [...] түгэсхэл. Хэблэлэй [...] рилэгшэдые Бур[...] Верховно Соведэй [...] диумэй Хүндэлэлэ[...] таар шагнаха тухай[...]

Гурбадахи ху[...] «Зүүн Сибириин э[...] шанай» гэһэн Д. М[...] статья. Дэлхэйн һо[...] довэ шалгалтын ма[...]

Дүрбэдэхи ху[...] Спортын һонин. Н[...] тагай һонин. Сонос[...]

Редактор Ц. Ц. ЦИ[...]

Манай адрес, телефону[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора [...] приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. ред[...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретар[...] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйств[...] 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышле[...] строительства — 61-35, советского строительства и быт[...] культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67[...] формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, [...] бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография Управления по печати [...] вете Министров БурАССР.

Н-4559. Зак. № [...]